

Egipt je po prebivalstvu najmočnejša država na Blžnjem vzhodu, saj šteje 22 milijonov ljudi. Njegova vojska ima 100.000 mož.

Saudova Arabija ima 8 milijonov državljanov in vojsko 13.000 mož.

Irak ima 4.800.000 prebivalcev in vojsko 50.000 mož.

»SLOVENIJA-VINO«

NA NEWYORKSKEM VELESEJMU

Američani so se letos težko odločili za prireditve newyorskškega velesejma, ker nimajo velesejmi v Ameriki še posebne tradicije: ameriška podjetja nerada razstavlajo. Zato je prirejanje velesejmov po evropskem vzorcu zaradi velikih stroškov riskantno. Končno je zmagalo prepričanje, naj se tudi letos organizira newyorskši velesejem od 14. do 27. aprila. Organizacijo velesejma so izročili nekeemu podjetju. Odmev je bil tudi v Ameriki zadovoljiv. Sejma se je udeležila tudi Jugoslavija. Podjetje »Slovenijavino« je organiziralo razstavo slovenskih vin. Razstavili so predvsem vrhunske vina zlatih štajerska pa tudi kraški teran.

Poljska - ZSSR - ZDA

Po vesteh iz Washingtona so se pogajanja med Poljsko in ZDA, ki so trajala od 26. februarja, zaključila z ameriško ponudbo, da so Američani pripravljeni dovoliti Poljski pomoč 90 milijonov dolarjev. Prvotno so Poljski ponudili samo 75 milijonov, medtem ko so Poljski postavili zahtevo po 300 milijonih. Niti ameriški tisk ni zadovoljen s takšno pomočjo; tako je n. pr. republikanski list »New York Herald Tribune« pomnil, da bo ameriška politika doživela hudo udarec, ako bodo Poljski razočarani in se bodo morali gospodarstvo še bolj nasloniti na Sovjetsko zvezo. Med pogajanjmi z Ameriko je predsednik poljske vlade obiskal Moskvo.

Po poročilih iz angleških virov obsto-

ji na Poljskem resna nevarnost pred inflacijo. Gomulka je nedavno opozoril, da so v prvih mesecih, odkar se izvaja njegova politika, to se pravi odkar je prevzel vodstvo poljske delavske stranke, plače in stroški za prehrano bolj narastli, kakor je bilo v načrtu, in hitreje, kakor je naraščala proizvodnja ter so se kopile zaloge blaga. Vlada je mnogo storila, da bi zboljšala položaj potrošnikov ter je v ta namen tudi presmerila naložbe od težke industrije na lahko, ki izdeluje potrošno blago. Število vojske pod orožjem je bilo trikrat zaporedoma skraćeno in zmanjšani izdatki za državno obrambo na eno desetino od predvidenih. Vlada je spodbudila tudi zasebne obrtnike, ki naj bi vskolčili in pripomogli k izvršitvi gospodarskega načrta, kar je v poljskih delovni so se dvignile in poljski denar je bil dana spodbuda za večjo proizvodnjo kmetijskega blaga; toda kmetje zahtev

Da bi dopolnila zaloge blaga in s tem tudi zavrila težnjo za skakanjem cen in za inflacijo, bi vlada rada povečala

uvoz; z druge t pa namen je treba denarja. Z druge strani je močno popustil izvoz premoga, ki predstavlja skoraj polovico poljskega izvoza. Do tega je prišlo, ker je notranja poraba premoga narasla, z druge strani pa je bila proizvodnja skrcena, ker so skrčili delovni urnik. Izvoz premoga je n. pr. leta 1955 dosegel 25 milijonov ton, medtem ko ne bo letos presegel 14 milijonov ton. Računajo, da bo prihodnje leto na razpolago za izvoz manj premoga.

Iz teh razlogov lahko Poljska pokrije stroške za povečanje uvoza samo s posojili. Prav ta namen ima ameriško posojilo. Najprej so se Poljaki obrnili na Sovjetsko zvezo, nato pa na Nemčijo.

na Sovjetsko zvezo ter novembra lanskega leta podpisali v Moskvi trgovinsko pogodbo. Sovjetska zveza jim je tedaj brisala stare dolgeve in obljubila dobavo 1,400.000 ton žita na kredit v letšnjem letu. Za izboljšanje položaja poljskega potrošnika vse to še ni bilo dovolj. Zato so se Poljaki obrnili še na Ameriko.

Kakor poroča Agence France Presse, je Gomulka na gospodarski konferenci, ki jo je sklical centralni komite poljske delavske stranke, opozoril prisotne na gospodarske težave v državi. V priporočil, naj delavski voditelji skušajo ublažiti delavska gibanja in stavke, ki so posledica tega, tam, na poljskih, to

dame 700 lin

Samo 700 lir!

Samo 700 lir znaša naročnina za »Gospodarstvo« in vendar je še danes mnogo naročnikov, ki je niso poravnali za leto 1956! Ako bi hotela uprava k vsakemu naročniku poslati inkasanta, bi

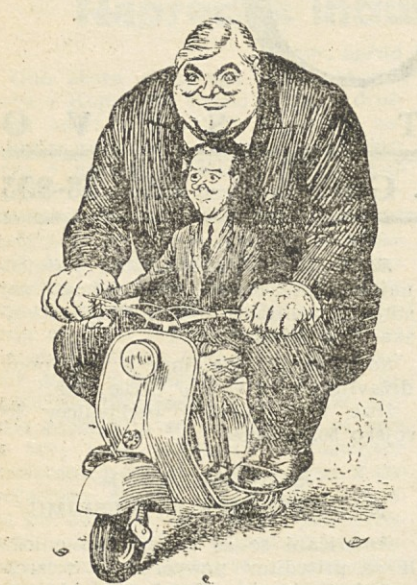
zgrabila od te nizke naročnine še 10%.

Prav tako stanejo opomini po pošti zopet denar! Ako si zgubil našo položnico, kupi novo na pošti in jo naslovij:

»Gospodarstvo« - Trst-Trieste, ul. Geppea 9/II - c.c. 11-9396. Tudi iz tujine ni danes več nikakršnih težav za nakazilo naročnine (2 dolarja ali enako vrednost v drugi valuti). Naročnina za Jugoslavijo znaša 420 dinarjev, ki jih na kasež na tekoči račun »Adite« pri Komunalni banki - Ljubljana, št. 60-KB-1-Z-375.

RA NA DEBELO
CENE UGODNE.
S SE DANES!

PO SVETU

Glavni tajnik angleške delavske stranke Gaitskell je bil nedavno v Italiji, da bi po svojih močeh prispeval k združitvi Nemčijevih in Saragatovih socialistov. Ne kaže, da bi bil v tem pogledu uspeh. Angleški karikaturnist je v »Punchu« prikazal z gornjo karikaturo vpliv obeh glavnih voditeljev na stranko; Gaitskell ima sicer v rokah krmilo stranke, v resnici pa vozi orjak Bevan, katerega moč čedalje bolj narašča. Gaitskell je v svojih zahtevah nasproti angleškemu kapitalizmu pa tudi v zunanji politiki mnogo bolj skromen kakor Bevan, ki vleče bolj na levo. Angleška delavska stranka se pripravlja na volitve in na prevzem oblasti, kar računa na zmago. Stranka je izdelala nov gospodarski načrt, ki predvideva podraževanje samo podjetij, katerih glavnica in rezerva znašajo 2,5 milijona funtov šterlingov ali več. Takih podjetij je na Angleškem okoli 700.

SOVJETSKA ZVEZA ZA POMIRITEV V EVROPI. Med svojim obiskom na Dunaju je podpredsednik sovjetske vlade Mikojan izjavil, da je Sovjetska zveza pripravljena sprejeti predlog bivšega angleškega predsednika vlade A. Edena. Po tem predlogu naj bi se med Vzhodom in Zahodom ustvaril pas nevtralnih držav. Poleg tega je Mikojan izjavil, da je Sovjetska zveza pripravljena na sporazum o uporabi atomske energije in atomskega orožja sploh. Najprej naj bi prenehali z razstrelivami atomskih bomb ter naj bi se spora- zumeli, da ne bodo uporabljali atom- skega orožja v bodoči vojni. Nato naj bi se ustavila proizvodnja atomskih bomb. Končno bi morali uničiti vse a- tomsko orožje. V Londonu so postali zelo pozorni na Mikojanove izjave, zlasti na izjavo, da je Sovjetska zveza pri- pravljena sprejeti angleški predlog o u- stanovitvi pasu nevtralnih držav.

MEJA NA ODRI IN NISI JE TUDI SOVJETSKA MEJA. Med zadnjim ob- skom predsednika poljske vlade Cyr- ankievica v Moskvi je bil na poljskem poslanstvu prirejen sprejem, katerega sta se udeležila tudi Hruščev in mar- šal Žukov. »Poljaki« je izjavil Hruščev, Zahod vam zdaj dvori kakor kakšni za- ročniki. Tega ne dela zaradi vaše ml- adosti, temveč z namenom, da bi našel moči, ki bi jo lahko izkoristil. Verjemi- te mi, nimate boljših prijateljev, ka- kor smo mi, to je kakor je socialistični tabor. Imamo številne nasprotnike. Za- to moramo utrditi socialistični tabor in ojačati našo obrambo. Meja na Odri in Nisi je naša skupna meja. Ako jo so- vražnik prekorči, ne prekorči samo poljske meje, ampak tudi našo.

ITALIJA V SPORU Z NASERJEM. Italijanska vlada je predlagala Egiptu, da bi pristojbine za prehod italijanskih ladij skozi Sueški prekop plačevala v kliringu, to se pravi, da bi obračuna- vala v računu za zunanjo trgovino. E- gipčani zahtevajo tudi od Italije ta- kojšnje plačilo pristojbin in prenosnih valutah, kakor so n. pr. dolarji, švi- carski franki itd. Italija je nato odpo- vedala kliring z Egiptom. Tako se je spor še zaostril. Ladje zahodnih držav plačujejo sicer redno pristojbine za prehod, vendar z rezervo, da s tem nji- hove države še ne priznavajo pravno Naserjevo ravnanje.

PROVA ZA MUSSOLINIJEV ZAKLAD
Kdo je bil odložen proces zaradi Vil- me Montesi, ki je več mesecev držal v napetosti italijansko javnost, se je v Padovi začel proces proti partizanom iz čete, ki je ujela Mussolinija in ga usmrtila. Obdolženi so, da so se polasti- li Mussolinijevega zaklada (več sto milijonov lir in razne zlatnine) ter si v mestecu Dongo ob Komskem jezeru razdelili to veliko bogastvo. Proces ima politično ozadje.

OSTER VETER IZ MOSKVE. Sovjet- ska vlada je z ostro noto opozorila Zahodno Nemčijo, češ da se izpostavl- lja veliki nevarnosti. Ako se Nemčija obo- roži z ameriškim atomskim orož- jem, spravi v nevarnost obstanek nem- škega naroda, ki prebiva v velikih me- stih. Sovražnik bo v primeru spopada uničil ta mesta z atomskim orožjem. Nota je osupnila Nemce.

NESOGLASJE MED PREDSEDNI- KOM GRONCHIEM IN MARTINOM? Francoski listi poročajo, da ni pravega soglasja med predsednikom republike Gronchijem in zunanjim ministrom Martinom. Predsednik republike je mne- nja, da je italijanski zunanji politiki potrebna večja proužnost. Italija bi mo- rala iskati več stika z Vzhodom (s Sov- jetsko zvezo). Po obisku podpredse- dnika ZDA Nixona v Rimu je Gronchi naslovl na Eisenhowerja posebno po- slanico, v kateri je razložil svoje po- glede. Zunanji ministri Martinu ni te poslanice poslal Eisenhowerja po di- plomatski poti. Postavil se je na gledišče, da bi se moral predsednik o vseh takš- nih korakih posvetovati prej z vlado. Nato je Gronchi baje zahteval odstop zunanjega ministra; vendar je pred- sednik vlade Signor stopil na stran Mar- tina. Sicer je znano, da predsednik re- publike rad posega neposredno v poli- tične zadeve in se ne zadovoljuje z vlo- go samo uradnega predstavnika drž- ave, kakršno je igral prejšnji predse- dnik Einaudi.

Italijansko-jugoslovansko sodelovanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

jugoslovansko blago češki in romunski les.

Med razpravo o tehničnem sodelova- nju je prišlo na dnevni red na pobudo jugoslovansko-jugoslovansko sodelovanje na elek- troenergetskem področju. Govorili so o možnosti izvoza energije iz Jugoslavi- je v obmejnih področjih zlasti poleti. Dogovorjeno je bilo, naj bi podjetja, ki želijo sodelovati na tehničnem pod- ročju stopila v stik s posredovanjem Zveze industrijev v Italiji (Confindus- tria) in Zveze industrijske zbornice v Beogradu. Jugoslavlani so predložili spisek raznih tehničnih informacij, ki si jih želijo o raznih italijanskih in- dustrijskih podjetjih, ki proizvajajo vse vrste strojev, kakor stroje za izkorišča- nje zemeljskega plina, plinskih peči, plinskih motorjev in turbin, strojev za obdelovanje kože pa tudi za izdelovanje raznih avtomobilskih delov. Poleg te- ga se Jugoslavlani zanimajo za vse vrste strojev, ki so potrebni za mehanizacijo kmetijstva. Stroje bi Jugoslavlani na- bavljali v okviru sporazuma o italijan- skih industrijskih dobavah na kredit.

Proti sistemu licenc v tržaški trgovini

Na milanskem sestanku Italijansko- jugoslovanske zbornice v Milanu in Ju- goslovansko-italijanske zbornice v Beo- gradu sta dr. Zidarič in tajnik Trža- ške delegacije Italijansko-jugoslovans- ke zbornice dr. Maurel poročala o za- ključkih ljubljanskega sestanka (10. a- prilja 1957) med predstavniki Tržaške delegacije milanske zbornice in pred- stavniki odbora za obmejni promet Ju- goslovansko-italijanske zbornice v Beo- gradu; tega sestanka v Ljubljani so se

udeležili tudi predstavniki trgovinskih zbornic Slovenije in Hrvaške.

Na sestanku v Ljubljani so pouda- rili željo, naj se tudi trgovina med Tr- stom in obmejnimi področji sprosti in uvede izmenjava »čez carinarnico« za vse tiste vrste blaga, katerih izmenja- va je bila liberalizirana že s splošnim jugoslovansko-italijanskim trgovinskim sporazumom. Uvozna oziroma izvozna dovoljenja so potrebna samo za artikle liste C, katerih izmenjava uživa poseb- ne carinske olajšave, oziroma je sploh prosta carin. Potrebno bi bilo tudi ure- diti vprašanje nočne carinske službe na blokih v Skofljah in Fernečah (pri Se- žani). Pri izvajanju tržaškega spora- zuma pri podeljevanju licenc se ne sme- jo zapostavljati nekatere blagovne sku- pine na škodo drugih. Dobro bi tudi bi- lo, da se organizirajo sestanki med ju- goslovanskimi izvozniki in italijanskimi uvozniki, da bi se odstranile »morebit- ne težave, ki bi se pojavile v krajevni blagovni izmenjavi.

Dr. Maurel je v Milanu poročal, da so predstavniki Tržaške delegacije in trgovinske zbornice v Trstu že posre- dovali pri oblasteh, da bi se spustili uvoz oziroma izvoz vseh tistih artiklov, za katere še obstoji sistem licenc v tr- žaškem sporazumu o prometu z ju- goslovanskimi obmejnimi področji, med- tem ko je ta trgovina po splošnem ita- lijansko-jugoslovanskem sporazumu po- polnoma sproščena. Dano je upanje, da bo to vprašanje ugodno rešeno. Nočno carinsko službo pa bo mogoče na ome- jnih blokih pri Sežani in Kopru (Sko- fiji) vpeljati šele, ko bodo na tih blokih ustanovili redne carinske ura- de, za katere so potrebni primerni pro- stori. S predlogi za radikalne izpreme- be blagovnih list v tržaškem spora- zumu pa bo treba še počakati, ko bo po- stavljeno vprašanje obnove tržaške- ga sporazuma.

Jugoslavija na milanskem velesojmu

Milan, 30. aprila

Milanski velesojm, brez dvoma ena izmed najpomembnejših gospodarskih prireditelj v Evropi, je bil pred dnevi zaključen z zelo pozitivno bilanco. Do- segel je velik uspeh tako v propagand- nem, kakor tudi v komercialnem po- menu; zato ni nič čudnega, če vse drž- ave udeležence ravno ob zaključku milanske velesojma naredijo nekako bilanco svojih odnosov in uspehov.

Za Jugoslavijo je značilno, da se mi- lanske velesojma udeležuje stalno, čeprav je italijansko tržišče za njo že tradicionalno in dobro veljavno. Toda ne glede na to se ob taki priložnosti, ki je milanski velesojm, utrdilo in razširilo gospodarske zveze tudi z ostalimi drža- vami, kar brez dvoma prispeva k utr- ditvi medsebojnega sodelovanja na sploh.

Ob »jugoslovanskem dnevu«, ki je bil 23. aprila, so poleg visokih jugoslovans- kih predstavnikov dr. Marijana Bre- čja, državnega sekretarja za blagovni promet in člana Zveznega izvršnega sveta, in dr. Darka Černeja, veleposlanika FLRJ v Rimu, obiskali jugoslovanski paviljon tudi skoraj vsi predstavniki podjetij tujih držav, ki so razstavljale v »Palaci narodov«. Zanimanje za pro- izvedbo jugoslovanske industrije in kme- tinstva je bilo zelo veliko, tako da se je zgodilo, da so bili vsi jugoslovanski kontin- genti za nekatere proizvode mnogo pre- majhni in bi lahko podjetja zaključila mnogo večje posle.

Za primer navajamo usnje in usnjeno galanterijo. Podjetji Tobus-Ljubljana in

Toko-Domžale bi lahko zaključili tri- krat več kupcij kot sta jih sicer zaradi prenizkega kontingenta. Za les in lesne proizvode je vladalo največje zani- manje pri kupcih iz Švice, ZDA, Grčije, Kenije in Italije. Nadale, se so kupci raznih držav močno zanimali za čisti aluminij in aluminijске polproizvode to- varne Impol - Slovenska Bistrica (Iran, Irak, Kuvaif, Egipt, Grčija, Turčija, Ve- necuela). Nič manjše zanimanje ni vla- dalo za proizvode domače obrti (ZDA, Francija, Belgija, Holandija, Zap. Nem- čija, Italija), kakor tudi za turizem.

Italijanski gospodarski krogi in pred- stavniki ostalih držav so se zelo ugo- do izrazili o jugoslovanskem paviljonu, ki je letos pokazal več novih industrijs- kih proizvodov, namenjenih za izvoz. Ne glede na to, da jugoslovanski pavil- jon ni mogel prikazati industrijskega potenciala naraščajoče jugoslovanske industrije, je kljub temu pomembno po- udaril prav ta del in dosegel tudi svoj komercialni uspeh.

Za časa velesojma sta se sestala v Milanu medzbornični komite in upra- vna odbora Italijansko-jugoslovanske in Jugoslovansko-italijanske zbornice, ki sta obravnavala vprašanje ekonomsko- tehničnega sodelovanja ter razvoj in režim blagovne menjave.

Na področju ekonomsko- tehničnega sodelovanja je bilo ugotovljeno, da se z dosedanjimi rezultati ne moremo za- dovoljiti in da je potrebno najti nova po- lja in načine za razširitev, ker nam to narekujejo možnosti in vzajemne kori- sti. Dosedaj imamo take vrste sodelova-

Med Italijo in tujino

nja z enajstimi italijanskimi, odnosno ustreznimi jugoslovanskimi podjetji. Razvoj blagovne menjave je ugoden. Italija je v prvem trimesečju letošnje- ga leta zopet zavzela prvo mesto v ju- goslovanskem izvozu in uvozu. Za na- daljnjo nemoteno blagovno menjavo bi bilo potrebno doseči liberalizacijo za nekatere kontingentirane proizvode, in to predvsem za živino, meso in ribe konzerve, ker so prav na teh področjih še velike možnosti za povečanje izme- njave.

K ugodnemu razvijanju izmenjave je mnogo pripomogel tudi sporazum o po- sebnih italijanskih dobavah, ki je bil podpisan letos februarja v Rimu v vi- šini 30.000.000 dolarjev. Po tem spora- zumu Jugoslavija kupuje od Italije in- vesticijsko opremo in jo plačuje en del vnaprej, ostalo pa na kredit pet let. Tako je bilo dosedaj zaključeno:

ladijski motorji za ladjedelnico Split	lir 3.494.000.000
od tega na kredit	lir 2.766.000.000
ladijski motorji za »3. maja« - Reka	lir 3.110.000.000
od tega na kredit	lir 2.488.000.000
bagri za »14. oktober« - Kruševac	lir 600.000.000
od tega na kredit	lir 450.000.000
traktorji za »14. oktober« - Kruševac	lir 1.490.000.000
od tega na kredit	lir 1.120.000.000

Podrobno je bilo analizirano tudi vprašanje obmejnega prometa in osta- lihi možnosti za povečanje blagovne iz- menjave. Pri tem je posebno potrebno poudariti letošnji kolektivni udeležbo Italije na zagrebškem velesojmu.

V bodoče bo treba razmisлити in najti način za še tesnejše sodelovanje na po- ljedelskem sektorju, ki tako v pogledu nabave umetnih gnojil, semen, ustre- zne mehanizacije, izmenjave kadrov in tehnične pomoči sploh odpira nove mož- nosti za nadaljnje sodelovanje.

Srečko Rihtar

ZANIMANJE za jugoslovansko blago

Jugoslovansko udeležbo na milan- skem velesojmu je organizirala Zvezna zunanjetrgovinska zbornica v Beogra- du, na sejem pa je prišlo tudi več pred- stavnikov jugoslovanskih podjetij. Se- jamski kontingent za prodajo jugoslo- vanskega blaga je bil določen na 240 milijonov lir, kakor smo že omenili v zadnjem poročilu iz Milana. Z italijan- ske strani je bilo veliko zanimanje za- lasti za konzervirane ribe, ki so pri ita- lijanskih potrošnikih zelo priljubljene. Zdi se, da Italija pospešuje bolj uvoz španskih rib, ki se uvažajo skoraj do polovice kontingenta kar »čez carino«, to se pravi brez licence. Podjetje »Zi- vinopromet« izvažajo v Italijo tudi mes- ne konzerve. Jugoslavija bi imela večji interes tudi na izvozu izdelkov doma- če obrti kakor čipk in drugih vezenin ter preprogov.

Glede jugoslovanskega paviljona naj še omenimo, da je Jugoslavija pri raz- stavljanju letos dala poudarek na in- dustrijske izdelke, raznih vrst pločev- ne, bakra, aluminija, legur, elektroteh- ničnih izdelkov itd., ne toliko na kme- tijski sektor. Med Italijani je bilo opa- ziti tudi precejšnje zanimanje za ju- goslovanski turizem. Postreženo jim je bi- lo z raznimi brošurami in prospekti o naravnih lepotah Jugoslavije. Morda bi v bodoče kazalo posvetiti turizmu ne- kaj več pozornosti, čeprav ni za to po- trebnega toliko prostora kot prejšnja leta.

di katerih so odpadla britanska in francoska naročila, in zaradi zaprtja Sueškega prekopu, po drugi strani pa visoki ceni. Ceno so poglone navzgor spekulacije, ki so se pokazale deloma za neutemeljene, poleg njih pa izda- janje dovoljenj za dvostranske ope- racije, to se pravi za izvoz bombaza proti uvozu določenih inozemskih proizvodov, na katere je egiptovski trg odgovarjal s premijo od 10-20%.

POVEČANA PROIZVODNJA CEMENTA NA SICILIJU

Proizvodnja cementa na Siciliji na- preduje. Pred vojno (leta 1937) je do- segla 132.000 ton, v letu 1955 pa že okoli 700.000 ton in lanske leto okoli 770 tisoč ton. Računajo, da se bo z novo cementarno, ki jo gradijo v Palermu, in z razširitvijo cementarn v Augusti in Ragusi povečala proizvodnja cemen- ta na Siciliji za okoli 400.000 ton. Ven- dar ne bo še proizvodnja zadostila do- mači potrebi, ki je velika zaradi ob- nove Sicilije po petletnem načrtu.

OGROMNA LEZIŠKA PREMAGA V SOVJETSKI ZVEZI

V London se je vrnilo posebno tehni- no odposlanstvo, ki je proučilo sovjets- ka premogovna ležišča. Po njegovem poročilu je v sovjetskih premogovnikih 17-krat več premoga kakor znajošo re- zerve premoga v angleških premogov- nih. Danes cenijo, da znajošo rezerve v sovjetskih premogovnikih 748 milijard ton; tako trdijo angleški izvedenci. Iz- nenadil jih je napredek v rudarski izo- brazbi, zlasti rudarskih izvedencev v Sovjetski zvezi. Celu v notranjosti Si- birije so sovjetskemu strokovnjaku na razpolago strokovne knjige in revije iz zahodnih držav. Življenjska raven so- jetskih rudarjev je še nizka. Tam vla- da stanovanjska stiska, vendar uživajo nameščenci marsikatero ugodnosti.

VEDNO VEČ PREMAGA IZ AMERIKE

Po zadnjih podatkih Visoke oblasti so države članice Evropske jeklarske in premogovne skupnosti uvozile v letu 1956 iz Združenih ameriških držav skup- no 36.200.000 ton premoga. Največ pre- moga je uvozila Zah. Nemčija, in sicer 11,5 milijona ton; na drugem mestu je Italija s 6.600.000 tonami, nato Fran- cija (6.100.000 ton), Holandija (4 milio- nov) in Belgija (2 milijona ton).

V sami Evropi (izvzemši Sovjetsko zvezo) so lani izkopal 622 milijonov ton premoga proti 615 milijonov ton v le- tu 1955. Po posameznih državah se to število deli takole: Vel. Britanija 225,6 milijonov ton (leta 1955 225,2 milijona ton), Zah. Nemčija 134,4 milijona ton (130,7), Poljska 96 mil. ton (94,5), Fran- cija 55,1 mil. ton (55,3), Belgija 29,6 mil. ton (30), Čehoslovakska 23,6 mil. ton (22,1), Posarje 17,1 mil. ton in Ho- landija 11,9 milijona ton.

Med Italijo in tujino

ZAHODNA NEMČIJA

Obstoječi trgovinski sporazum med Italijo in Zah. Nemčijo so podaljšali za leto dni, do konca marca 1958, s to spremembo, da je bil italijanski uvozni kontingent nemških kompletnih avtomobilov za prevažanje oseb povišan za 400 mil. na 1.800 milijonov lir.

Kolikor ne gre za sezonsko ali lah- ko kvarljivo blago, bodo kontingenti razdeljeni polletno. Rok za vložitev prošnji za udeležbo pri prvi razdelit- vi pa bo treba vložiti med 1. in 20. oktobrom.

DARILNI PAKETI IZ NEMČIJE

Nemsko gospodarsko ministrstvo je pred kratkim zvišalo od 50 na 100 mark znesek vrednosti, do katere se smejo pošiljati v tujino darilni pake- ti bodisi po pošti ali s kakršnim koli drugim prometnim sredstvom brez posebnih formalnosti. Po drugi odred- bi istega ministrstva je od 1. maja dalje dopusten uvoz tujega blaga po pošti brez vsakršne formalnosti, če vrednost ne presega 100 mark; za plačilo blaga veljajo predpisi plačilnih sporazumov. Od te ugodnosti so iz- vzete jestvine, pljake, semena, oljna- ti sadovi, krma, žive rastline, okrasni rastlinski proizvodi in žive živali. Pro- izvodi knjižne in grafične umetnosti pa se morejo v Nemčijo uvoziti brez formalnosti do vrednosti 500 mark.

FRANCIJA

Tudi obstoječi trgovinski sporazum s Francijo je bil podaljšan do konca marca 1958. Kakor je znano, je trgovin- ska izmenjava med Italijo in Fran- cijo v veliki meri sproščena. Vendar so kontingentni sezname blaga, ki je bodisi v tej ali oni državi podvrženo posebnim predpisom, precej obsežni. Posebni kontingentni sezname B/1, B/2 B/3 obstoje za blago, ki je na- menjeno za izvoz iz Italije v Alžir, v čezmorska ozemlja in departmane, oziroma v Tunizijo.

Razdelitev kontingentov tistega bla- ga, ki je podvrženo ministrski licen- ci, se bo izvršila polletno; prošnje za prvo polletje se morajo vložiti med 1. in 25. majem, za drugo polletje pa med 2. in 27. septembrom.

S tem v zvezi je omeniti, da sta se italijanska in maroška vlada spora- zumeli, da se podaljša veljavnost kon- tingentnega seznama za izvoz italijan- skega blaga v Maroko, ki je bil prilo- žen italijansko-francoskemu trgovin- skemu sporazumu z dne 21. 4. 1956, za tri mesece, t. j. do konca junija t. l.

SPANIJA

Obstoječi trgovinski sporazum med Italijo in Španijo je bil podaljšan do konca meseca marca 1958. Za trgovin- sko izmenjavo med obema državama bodo veljale z malenkostnimi spremem- bami dosedanje odredbe. Kontingent 4.000 ton tunine v olju je porazdeljen med carinarnice v Genovi (2.800 ton), Livornu, Neaplju in Palermu (po 400 ton). Kontingent »drugačnega blaga« je bil od štirih zvišan na pet milijonov dolarjev.

Prošnje za dodelitev kontingentov se morajo za prvi semester vložiti od 15. do 30. aprila, za drugi semester pa od 15. do 31. oktobra. Ministrska uvozna in izvozna dovoljenja bodo veljavna štiri mesece.

SIRIJA

Veljavnost trgovinskega sporazuma z dne 10. 11. 1955 je podaljšana do 26. 2. 1958. Po odredbi ministrstva za zunanjo trgovino je za uvoz iz Sirije pristojna tabela »A Import«, ki je v veljavi za dolarsko področje; se pravi, da gre blago, ki je navedeno v tem spisku, čez carinarnico, dočim je uvoz vsega drugega blaga podvržen minist- ski licenci. Za uvoz sirijskega bomba- ža je potreben samo vizum ustreznih združenj. Za izvoz v Sirijo se pa upo- rabljata tabeli »B Export«, in sicer odde- lek »A« pri plačilu v dolarjih ali šv. frankih, oddelek »B« pa, če gre za pla- čilo v angleških funtih; to se pravi, da je ministrski licenci podvrženo bla- go, ki je navedeno v omenjenih spis- kih, dočim gre vse drugo blago čez ca- rinarnico. V podrejeni vrsti so dovolje- ne tudi zasebne kompenzacije.

IRAK

Do konca februarja 1958 je podaljš- an tudi trgovinski sporazum z Ira- kom. Za uvoz iraškega blaga veljajo v splošnem predpisi o uvozu iz dežel šterilnskega področja, za izvoz pa odredbe oddelka »B« tabele Export.

ARGENTINA

Zaradi pritiska Avstrije k evrops- kemu arbiražnemu sistemu je mi- nistrstvo za zunanjo trgovino odredi- lo, da so med področjem italijansko- lire in Argentine dopuščena plačila tudi v avstrijskih šilingih.

IZVOZ 2 VEPLJA IZ ITALIJE JE V MESECU JANUARJU TEGA LETA DOSEGL VREDNOST 403.300.000 LIR PROTI 221.500.000 TON V JANUARJU 1956.

ZALOGA STAVBENGA MATERIALA IN LESA

OPČINE - NARODNA 77 - TEL. 21-034

Celestin DANEU

Spedijsko podjetje

Fratelli Prioglio

se je preselilo v ul. Roma, št. 20

II. nad. - Telefon: 31-167

ZALOGA PAPIRJA

PAPYROS

di M. FERFOLIA

TRST, Ul. F. Severo, 10

Telefon 38-453

Uvoz - izvoz papirja ter grafičnih potrebščin

PRODAJA ITALJANSKIH VOLNE- NIH TKANIN V KANADI POVEČA- NA. Kanadsko združenje proizvajalcev volnenih izdelkov se v listu »Journal of Commerce« pritožuje zaradi uvoza ita- lijanskih volnenih tkanin v Kanado. List ugotavlja, da so italijanske doba- ve volnenih tkanin na kanadski trg v letu 1956 dosegle okoli 1,720.000 jar- dov (1 jard = 91,44 cm), to je 1 mi- lijon jardov več kakor prejšnje leto.

Gospodarsko razstavišče

MED MODNIM SEJOM V LUB- LJANI je bila v največji kino-dvorani vsak večer dvakrat modna revija, ki so jo priredili skupno tekstilna industri- ja in obrtniška zbornica. Tu so razka- zovali barve in desene modnih pomla- danskih in letnih tkanin ter modne obleke obrtniške izdelave. Največjo po- zornost je vzbudila pomladanska pro- menadna modna revija, na kateri je 109 manekenov po ljubljanskih ulicah prikazovalo najraznovrstnejša oblačila za oba spola in vse starosti za razne priložnosti in potrebe.

Računajo, da se je vseh treh revij udeležilo okrog 75.000 ljudi. Sam sejem je obiskalo 42.640 potrošnikov in trgo- cvov, od tega 30.240 iz drugih jugoslovanskih republik, 214 pa je bilo tujcev.

Na sejmju je bilo sklenjenih oziroma predvidenih za 1642 milijonov din za- ključkov. Tuji razstavljavci so sklenili za 60.000 ameriških dolarjev kupcij. Najbolj donosne zaključke so sklenila podjetja »Makoteks« iz Skopja, »Mari- borska tekstilna tovarna«, »Tiskarina« iz Kranja, »Tovarna usnj« iz Smart- na, »Mura« iz Murske Sobote, »Bača« iz Podbrda, »Astra« iz Ljubljane, »Plete- nina« iz Ljubljane, »Tekstilna tovarna« iz Ajdovščine, »Industrija bombaznih izdelkov« iz Kranja, »Torbica« iz Ljub- ljane, »Partizan« iz Beograda, »Novo- teks« iz Novoga mesta, »Jadrane« iz Mir- na, »Tovarna usnja« z Vrhnice itd.

AVTOMOBILI IN MOTORJI NA SEJMU PROMETNIH SREDSTEV

Naslednji sejem, to je Sejem pro- metnih sredstev z mednarodno ude- ležbo, se bo začel na rojstni dan pred- sednika republike Tita, 25. maja ter bo odprt do 2. junija. Na tem sejmu bodo razstavljali vse vrste prometnih sredstev, kakor tudi signalnih in var- nostnih naprav.

Zaradi novih olajšav pri uvozu mo- tornih vozil tudi za osebno uporabo je med jugoslovanskim prebivalstvom zla- sti naraslo zanimanje za mopede (ko- lesa z motorčkom), motokuterje ka- kor tudi za majhne avtomobile. Prav zaradi tega bo ta sejem zanimiv in koristen za proizvajalce takih vozil; saj bo tu dana ugodna možnost za po- pulariziranje tehnične in proizvod- nega napredka na tem področju ter za plasiranje omenjenih, splošno pri- ljubljanih vozil.

DEVIZE V NEMSKIH MARKAH.

Nemška narodna banka Bank deutscher Länder obračunava devize po nasled- njih tečajih: 100 jugosl. dinarjev 1398 DM G (Geld - denar), 1402 DM B (Brief- pismo); 100 potrugalskih eskudov 14,50 DM G, 14,63 DM B; 100 grških drahem 14,00 DM G.

BANKOVCI PO 100 IN 50 LIR.

Rimski uradni list je objavil odlok vlade, s katerim je bila veljavnost 100- lirskih bankovcev podaljšana do 30. junija, 50- lirskih bankovcev pa do 30. septembra 1957. Ti bankovci zgubijo svojo vrednost, ako ne bodo predloženi podružnicam državne zakladnice (fi- nancijski intendencc) do omenjenih ro- kov.

NOV DENAR V JUGOSLAVIJI. Na- rodna banka FLR Jugoslavije je te dni dala v promet nove bankovce po 100, 500, 1000 in 5000 dinarjev. Novost predstavljajo vsakega bankovci po 5000 dinarjev. Namesto dosedanjih bankovcev po 10, 20 in 50 dinarjev so prišli hkrati v promet bronasti kovanci, ki se po rumenkasti barvi in na- znanem

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

Poviški plač trgovskih nameščencev

Ker se naši člani obračajo večkrat na ta list, pojasnila o poviških plačah in med svojih uslužbencev, bo malo kratko ponovno iznesli zadevne dolžbe.

Uslužbenec, ki so v službi pri istem podjetju več časa, pripadajo, po preteku določene dobe periodični poviški. Do 31. julija 1953 so bili ti poviški za uradniške osebe določeni v stalni izmeri, a za neuradniške osebe v odstotni izmeri na osnovi temeljne plače; od 1. avgusta 1953 dalje pa veljajo v tem pogledu sledeči predpisi:

Uradniške osebe: Uslužbenec v trgovskih podjetjih z uradniško kvalifikacijo pripada 5 letnim poviškom, t. j. po preteku 5 let službovanja pri istem podjetju prvi povišek, po preteku 6 let službovanja pri istem podjetju drugi povišek in tako dalje. Povišek se od gornjega datuma računa v izmeri 2,5% od temeljne plače skupaj z izredno določenim, t. j. od celotnih mesečnih prejemkov uslužbenca.

Neuradniške osebe: Uslužbenec v trgovskih podjetjih z neuradniško kvalifikacijo pripada 3 letnim poviškom, t. j. po preteku 3 let službovanja pri istem podjetju prvi povišek, po preteku 6 let službovanja pri istem podjetju drugi povišek in tako dalje. Povišek se od gornjega datuma računa v izmeri 4% od temeljne plače skupaj z izredno določenim, t. j. od celotnih mesečnih prejemkov uslužbenca.

Delodajalci naj izpolnjujejo te dolžbe in naj pazijo na osnovi matične številke.

KRONIKA

SPOROČILO UČITELJEM
Navodila za namestitve in suplenice za šolsko leto 1957-1958.

Solsko nadzorništvo slovenskih osnovnih šol v Trstu obvešča učitelje, da je na deski pri didaktičnih ravnanjih in pri šolskem nadzorništvu v Trstu, ulica Scuole Nuove 12, na vpledele ministrskega odredba št. 945-28 z dne 16. marca 1957, ki vsebuje navodila glede začasnih namestitev in suplenic za šolsko leto 1957-1958. Rok za vlaganje prošnje zapade dne 31. maja t. l.

SMRT SLOVENSKEGA PROFESORJA. Dne 27. aprila je v Trstu umrl profesor dr. Josip Birsa. Rodil se je pred 64 leti v Gorici, kjer se je tudi šolal. Po prvi vojni je nekaj časa deloval na Gorškem. Pozneje je služboval v Ljubljani pri obveščevalni agenciji »Avala«, po drugi vojni pa je poučeval na slovenskih srednjih šolah v Trstu. Pokopali so ga v Gorici. Rajni je brat go. gos. občanke svetnice, ki je lu. l. r. b. bolan; v Jugoslaviji zapušta 2 brata. Naše sožalje sorodnikom!

UMRL JE ZADNJI RAVNATELJ ZIVNOSTENSKE BANKE

Iz Brna je prispela vest, da je v začetku marca tam umrl v starosti 83 let dr. Frančišek Skorkovský, ki je bil zadnji ravnatelj podružnice Zivnostenske banke v Trstu. Tržaška podružnica je kmalu po prvi vojni prešla v last italijanske banke »Banca d'America e d'Italia«. Rjane je bil dobro znan med tržaškimi Slovenci in seveda med češko kolonijo v Trstu. S Slovenci se je rad družil in zahajal tudi riharit v Vipavo pri Dornbergu na Gorškem. Tudi doma na Češkoslovaškem je posvečal svoj prosti čas hriarstvu ter napisal mnogo razprav v domačem in tujem tisku. Leta 1939 so mu nacisti ustrelili sina, ki je bil predsednik mednarodnega odbora Zveze češkoslovaških študentov.

USLUŽBENCI zdravstvenega zavoda INAM so prekinili stavko. Vsestranski sindikat INAM pa je izjavil, da bodo uslužbenci ponovno stopili v stavko, če ne bodo njihove zahteve v kratkem rešene.

TRŽASKA KRIZA. Podjetje za izdelovanje čevljev »Lucky Shoes«, ki ima svoje obrate v tržaški prosti lukii, je odpuščilo 80 delavcev.

MANJ DELA — ISTA PLACA. Prve dni aprila so v tovarni OLIVETTI v Trstu sklenili sporazum, po katerem se skrajša delovni urnik na pet dni tedensko, letni dopust pa podaljša na tri tedne. Pri tem bodo plače delavcem ostale na prejšnji višini.

DELAVCI ŽELEZARNE ILVA v Srednji zahtevajo znižanje delovnega urnika. Sindikalne organizacije so sklenile, da bodo gibanje podprle.

Več češkoslovaškega prometa skozi Trst?

Ravnatelj Javnih skladišč v Trstu, dr. Bernardi, je ob povratku iz Prage izjavil, da namerava Češkoslovaška preusmeriti dobros del svojega prometa čez Trst. Pobudo so dali predstavniki Javnih skladišč s tem, da so CSR po nudili ugodne tranzitne tarife. Z druge strani poročila tržaški dopisnik milanškega »Il Sole«, da bo češkoslovaško odposlanstvo za milanski veleposlanstvo obiskalo tudi razna italijanska mesta, da bi našlo nove poti za pospešitev trgovinske izmenjave z Italijo. Trgovinska pogodba med obema državama predvideva plačilo pristaniških uslug v italijanskih pristaniščih s češkoslovaškim izvozom, in sicer do višine 3 milijard lir. Ako se ta dolžba v resnici izvede, potem bo to pospešilo češkoslovaški promet čez Trst. Češkoslovaki so že prej, ko je bil Trst pod angloameriško vojaško upravo, postavljali to zahtevito, toda vojaška uprava jo je na prikl. italijanskih industrijcev odbijala. Češkoslovaška je tedaj n. pr. ponujala izvede in skladišč za poravnavo pristaniških uslug.

Ze ob drugi priložnosti smo ugotovili, v kakšni meri je nazadovale češkoslovaški promet čez tržaško lukko. Dolež se ni nastopilo nikakšno zboljšanje. Tako je februarja tega leta prišlo v Trst iz Češkoslovaške 2.369 ton blaga (leta 1956: 2.313 ton), leta 1938 pa 2.7905 ton; iz Trsta je februarja odšlo po železnici 2.878 ton blaga (leta 1956: 1.741), leta 1938 pa 18.338 ton.

ZIVISANE DRAGINJSKE DOKLADE

V prihodnjem tromesečju maj — julij se bo draginjska doklada zvišala, ker se pregibna lestevica zviša za 1 točko. Kakor je že znano, se je s sporazumom z dne 15. januarja 1957 vrednost točke povečala. Zato dobe navadni težaki meseca maja 14.30 lir, kvalificirani delavci 16.10 lir in specializirani delavci 17.93 lir poviška na dan.

Uradniki bodo prejeli naslednje poviške:

III. kat. B 16.27 lir, uradniki III. kat. A 19.20 lir, uradniki II. kat. 26.30 lir, uradniki I. kat. pa 34.23 lir.

Gornji poviški veljajo za mezno področje A, na področju B, ki obsega južno Italijo, pa so poviški sorazmerni nižji.

NOVI ODLOKI GENERALNEGA KOMISARJA

Uradni vestnik št. 12 generalnega komisariata za Tržaško ozemlje z dne 23. aprila prinaša seznam ukrepov, ki imajo veljavo na Tržaškem ozemlju. Najvažnejši med temi so:

1. Zakonodajni odlok začas. poglavarja države dne 15. 9. 46 št. 622 (Predpisi o trgovskem, industrijskem in strokovnem oglaševanju v tiskovinah in v uradih pošte, brozavne in telefonske uprave), ki je bil objavljen v uradnem listu republike Italije »Gazzetta Ufficiale« št. 28 z dne 4. 2. 1947.

2. Zakonodajni odlok začasnega po-

glavarja države z dne 8. 11. 47 št. 1417 (predpisi o javnih oglaših in podobnem oglaševanju), ki je bil objavljen v uradnem listu republike Italije »Gazzetta Ufficiale« št. 293 z dne 22. 12. 1947.

3. Ukrep medministrskega odbora za cene št. 271 z dne 6. 4. 1951 (cene železnih proizvodov, železnih in jeklenih odpadkov in odpadkov gize), ki je bil objavljen v uradnem listu republike Italije »Gazzetta Ufficiale« št. 81 z dne 9. 4. 1951.

4. Ministrski odlok z dne 15. dec. 1952 (določitev višine in pogojev za plačanje davka, ki ga morajo plačati za družne ustanove za navadne inspekcije), ki je bil objavljen v uradnem listu republike Italije »Gazzetta Ufficiale« št. 299 z dne 27. dec. 1952.

5. Ministrski odlok z dne 7. 5. 1955 (podaljšanje pogojev za plačanje davka za navadne revizije, ki jih morajo plačati zadrzne ustanove za doletje 1955-56), ki je bil objavljen v uradnem listu republike Italije »Gazzetta Ufficiale« št. 140 z dne 20. 6. 1955.

6. Ministrski odlok z dne 8. 1. 1957 (valorizacijski koeficienti glede cen predmetov, ki so bili uničeni ali poškodovani zaradi vojne ter so v zvezi s kmetijsko delavnostjo), ki je bil objavljen v uradnem listu republike Italije »Gazzetta Ufficiale« št. 89 z dne 6. 4. 1957.

7. Ukrep medministrskega odbora za cene št. 637 z dne 29. 3. 1957 (železni proizvod, cene jeklenih čevlji), ki je bil objavljen v uradnem listu republike Italije »Gazzetta Ufficiale« št. 88 z dne 5. 4. 1957.

Kdaj bodo uzakonjene slovenske šole?

Od novega leta dalje so se naše politične in kulturne organizacije veliko bavile z vprašanjem novega šolskega zakonskega osnutka za slovenske šole. Rimska vlada je 28. dec. 1956 razpravljala o zakonskem osnutku za slovenske šole na Tržaškem in Gorškem. V osnutku niso bili Slovencem na Tržaškem in Gorškem — beneških Slovencev osnutek sploh ne omenja — zajamčene pravice o šolah, ki jih zagotavlja narodnostnim skupinam italijanska ustava in londonski sporazum med Italijo, Jugoslavijo, Ameriko in Britanijo. Starši slovenskih otrok bi morali posebej vlagati prošnje za vpis otrok v slovenske šole in dokazati, da je materin jezik otroka slovenski. Proti tako očitnemu kršenju narodnostnih pravic so protestirale vse slovenske politične in kulturne organizacije v Italiji. Resolucijo so poslale predsedniku republike, senatu, parlamentu, predsedniku vlade in prosvetnemu ministru. Temu protestu so se pridružili protesti slovenskih občin, ki so na svojih občinskih sejah protestirali proti osnutku. Resolucijo proti osnutku je sprejel tudi miljski občinski svet, v katerega občini je en sam slovenski razred pri Sv. Barbari. Prav tako so se proti osnutku izrekli socialisti v Dolini, šesti pokrajinski kongres italijanskih socialistov v Ronkih itd. Dne 8. februarja je sledil v Rimu razgovor tržaške delegacije slovenskih šolnikov s prosvetnim ministrom Rossijem. Kazalo je, da bo razgovor zelo koristen. Prosvetni minister je sam predlagal, naj bi Sindikat slovenske šole določi delegata, s katerim bi preučil vse sporne točke osnutka. Sindikat je sprejel ta poziv in takoj določil delegacijo, ki pa še vedno čaka, da jo pokličejo na razgovor v Rim. Med tem časom čaka vse zbrano gradivo, ki naj služi za pravično in demokratično ureditev slovenskih šol na Tržaškem, Gorškem in Beneškem.

Dne 6. maja se sestane v Rimu mešana italijansko-jugoslovaška komisija, ki je bila ustanovljena v smislu londonskega sporazuma z namenom, da ugleda vse spore, ki bi nastali pri izvajanju tega sporazuma. Upamo, da bo šolsko vprašanje pogotovo z mrtve točke, Jugoslovaška vlada je že prej diplomatsko posredovala sklicujoč se na londonski sporazum.

IZLETI NASE MLADINE.

V zadnjem času so dijaki slovenskih srednjih šol v Trstu prirideli več izletov. Ne strahijo se dolgih poti. Tako na primer so dijaki trgovske akademije prirideli izlet na Gardsko jezero; njim so sledili tudi dijaki in dijakinje slovenskega učiteljskega. Dijaki trgovske akademije, ki študirajo nemščino se pripravljajo na izlet na Dunaj, kjer so že lansko leto bili tržaški gimnazijci.

Napredek nabrežinske posojilnice

Njena bilanca za leto 1956

V nedeljo, 28. aprila ob 10. uri, je bil v nabrežinski kinodvorani redni občni zbor »Kmečke in obrtniške posojilnice v Nabrežini«. Upravni odbor je podrobno poročal o delovanju posojilnice v lanskem letu. Iz tega obseirnega in iz črpnega poročila prinašamo nekaj podatkov, ki bodo zanimali poleg članov skrbno upravljanega zavoda tudi naše čitatelje.

Posojilnica v Nabrežini je bila ustanovljena že pred 43 leti. Njeno področje je obsega celotno ozemlje devinsko-nabrežinske in zgonske občine ter se je v zadnjem času razširilo tudi na Sv. Križ. Lani je pristopilo 24 novih članov. Konec leta 1956 je imela posojilnica skupno 259 članov. Na svojih številnih sejah je lani upravni odbor odobril prav vse prošnje za nova posojila. Bil je 54 prošelj za navadna ali menična na ter tri prošnje za vknjižbena posojila. Gospodarsko stanje posojilnice izkazuje ob zaključku leta 1956 naslednje aktivne in pasivne postavke:

AKTIVNE POSTAVKE:
a) razpoložljiva denarna sredstva - blagajna, naložbe pri drugih zavodih in vrednostni papirji L. 11.295.142
b) menična in hipotekarna posojila L. 16.433.390
c) premični inventar L. 27.000
Skupno akt. postavke L. 27.755.532

PASIVNE POSTAVKE:
a) hranilne vloge L. 18.812.629
b) vladno posojilo L. 7.624.346
c) odpravninski sklad in razni upniki L. 478.380

KAJ PA AVTOMOBILSKA CESTA TRST - LJUBLJANA - DUNAJ?

Tale zemljevid je bil dodan članku, ki ga je napisal za tržaško revijo »Il Traffico« dr. ing. Eduardo de Antonellis, ravnatelj Inspektorata za civilno motorizacijo pod naslovom »Razvoj prevoza po cesti«. V članku so razni podatki o cestnem prometu, o razvoju turizma in avtomobilizmu, medtem ko članek ne vsebuje nikakšnega komentarja o samem zemljevidu, ki kaže načrte za izgradnjo avtomobilskih cest v tržaškem zaledju po zamisli strokovnjakov Organizacije združenih narodov.

Vsak Tržačan bo takoj opazil, da je Trst v sistemu avtomobilskih cest, kakor so načrtane na tem zemljevidu samo privesek. Trst je priključen v ta sistem le s cesto do Vidma, medtem ko ni o avtomobilski cesti, ki bi vezala tržaško pristanišče neposredno z zaledjem nikakšnega sledu. To bi pomenilo, da pojejo glavne prometne zveze iz zaledja pravzaprav mimo Trsta. Ali je mogoče da ni pri izdelavi načrtov za velike avtomobilske ceste pri OZN nihče mislil na avtomobilsko cesto Trst-Ljubljana - Maribor - Gradec - Dunaj? Dejanstvo ta cesta pravzaprav že obstoja, le pri Trojanah v Sloveniji še ni bilo delo popolnoma dokončano. Po vojni je Jugoslavija zgradila od Postojne dalje novo cesto po vseh sodobnih vidkih. Tudi avtomobilska cesta Trst - Ljubljana - Dunaj bi torej morala biti vključena v sistem cest OZN.

V zadnjem času se tovrstni promet na tej cesti čedalje bolj razvija. Naj opozorimo samo na živahen prevoz lesa, s katerim se bavijo avstrijska (štajerska) prevozna podjetja, kakor J. Brejč, Blumauer, E. Konrad, R. Schratzer, J. Ziegner itd. Podatkov o cestnem prometu iz zaledja proti Trstu v lanskem letu še ni, pač pa je gotovo, da ta narašča. Med letom 1954 in 1955 je narastel za 37,1% in sicer je leta 1955 znašal 657.715 ton (po železnici 3.218.000 t). Obstojajo stalne proge med Juž. Nemčijo in Trstom (predstavnik Wetzler nasl.). Iz Jugoslavije vozijo v Trst razna podjetja zlasti perutnino in meso, nadalje les in gradivo.

Razvoj avtomobilskega tovrnega prometa med Trstom in zaledjem precej ovira pomanjkanje sporazuma glede taksiiranja vozil med sosednimi drža-

Lahka glasba ugaja Tržačanom

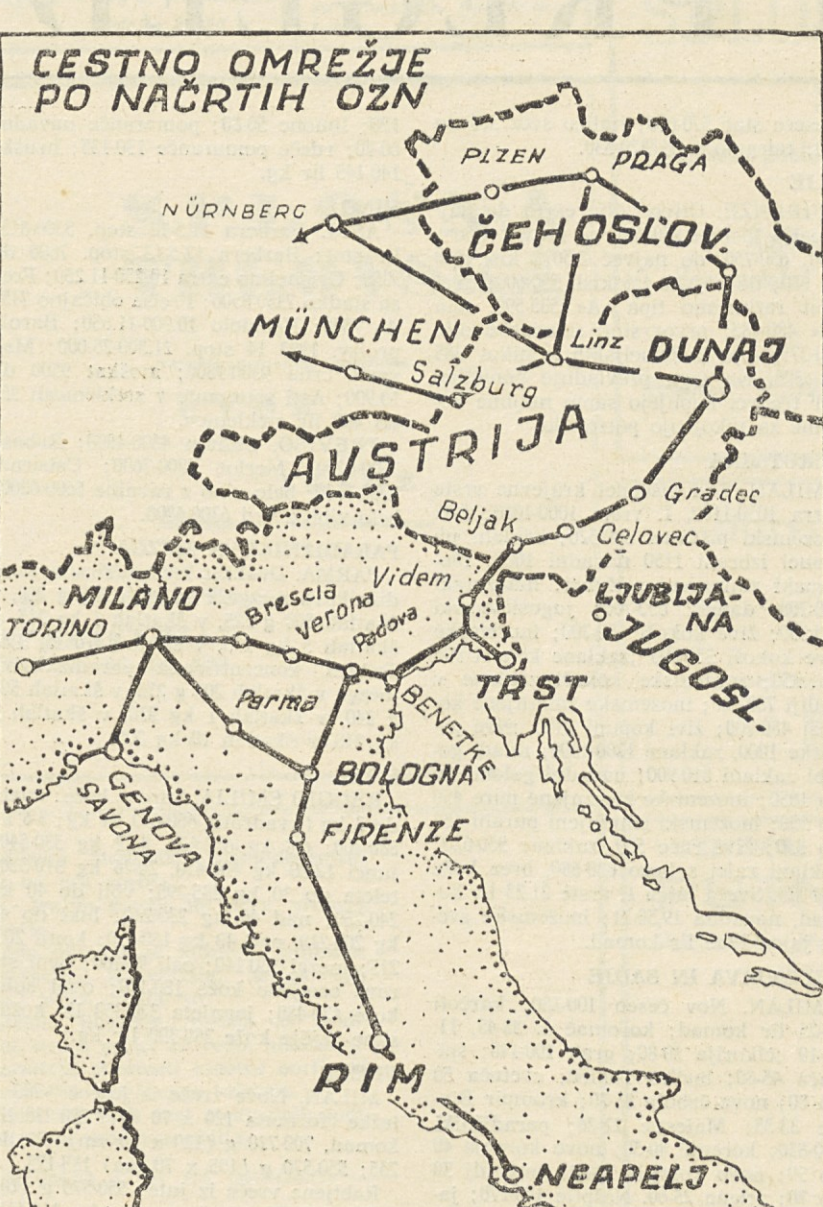
Sredi preteklega meseca smo zasledili v časopisju reklamo za prvo slovensko opereto v Trstu. Z zanimanjem smo pričakovali ta dogodek in priznati moramo, da nas Glasbena Matica in Slov. nar. gledališče tudi tokrat nista razočarala. Nasprotno, 23. aprila smo bili v Avditoriju vsi prijetno presenečeni.

Povsod je znano, da Slovenci, zlasti še primorski Slovenci, ljubimo glasbo in petje, prav tako tudi, da smo radi veseli in dobre volje. Ob uprizoritvi Gobeve »Planinske rože« so prišli na svoj račun vsi tisti, ki ljubijo glasbo in oni, ki jim je pri srcu prijetno razvedril, ki smo ga v preteklih letih pogosto pogrešali.

R. Gobec ni novo ime v slovenskem glasbenem svetu. Že pred vojno je uglasbil opereto »Hmeljska princesa«, ki si je osvojila domala vse slovenske ljudske odre in žila povsod velja uspehu. Nič manj zmagoslavna ni bila po vojni pot »Planinske rože«.

Njene domače, prijetne, na ljudsko folkloro ugašene melodije so osvojile vso Slovenijo in ni manj topel odmev niso doživeli pri nas, v zamejstvu. Prijeten humor pa je opereto še izpolnil. Ni čudno, da je bila dvorana do slej ob vseh uprizoritvah napolnjena in prepričani smo, da je glas o lepi Katrici, simpatičnem Miranu in nad vse duhovitem Izidorju segel do slehernega Slovence in da bo vsak, kdor se ni imel prilike, da bi si opereto ogledal, pohitel k eni izmed naslednjih predstav, ki bodo 4. in 5. t. m. na Opčinah, 12. t. m. v Avditoriju v Trstu in drugod.

Glavno vlogo, lepo Katrico igra in poje Elvira Piščarkova, ki je kljub temu, da je še zelo mlada in ji razumljivo primanjkuje odrsko znanje, pokazala izreden uspeh in s svojim lepim in prijetnim glasom vse prepričala. Prav tako se je vsem prijelbil njen partner R. Kodermac, ki smo ga tudi videli prvič na odru, prepričani da smo, da to ni zadnjičkrat in da mu bo še pogosto poslovali. Med našimi starimi gledališkimi znanci naj imenujemo na prvem mestu Silvija Kobala kot Izidorja, ki sodi gotovo med njegove najboljše komične odrske stvaritve. S svojo sproščeno in prist-

vami. Tako je pristojbina v Italiji razmeroma nizka (36% letne takse, ki jo plača vozilo za prevoznikovo licenco, zato pa se tržaška podjetja ne bavijo sama s prevozom iz Avstrije, ki je prepuščen avstrijskim podjetjem.

met po avstrijskih cestah pristojbino od prevoženega kilometra; takšno taksiiranje bolj obremenjuje tuja vozila, zato pa se tržaška podjetja ne bavijo sama s prevozom iz Avstrije, ki je prepuščen avstrijskim podjetjem.

Turizem

TRSTU SE OBETA DOBRA TURISTIČNA SEZONA. Sodeč po številu turistov, ki so že zdaj prispeli v Trst, se Trstu letos obeta dobra turistična sezona. V Sekljanu so ko kopaljšče lepo uredili prostor za taborenje (camping).

VLOGA TURISTIČNEGA PROMETA V AVSTRISKEM GOSPODARSTVU
Turistični promet predstavlja v nekaterih delah odločilno postavko za njihovo plačilno bilanco. To velja zlasti tudi za Avstrijo, v kateri turistični promet od leta do leta močno narašča. Število nočnih inozemskih turistov se je od 920.000 v letu 1948 dvignilo na 14.400.000 v letu 1956, vrednost vnesenih deviz pa od 9,5 milijonov na preko 3 milijarde šilingov. Vnesene devize leta 1956 so izravnale ves primanjkljaj avstrijske trgovinske bilance prvih enajstih mesecev istega leta!

Najmočnejši dotok inozemskih turistov izkazujejo Tirolska (33 odst.), Solnograška (20), Koroska (14) in Dunaj (9,5). Največ inozemskih turistov prihaja v Avstrijo iz Zpadne Nemčije (60 odst.), Velike Britanije (8) in Holandske (6). Po mnenju pristojnih krajev bi turistična privlačnost Avstrije za pripadnike zapadnoevropskih industrij deložen pomenila vsekar ugodno perspektivo v skupnosti evropskega trga.

Ob.

PRVI LETOSNJI TUJI GOSTJE V PORTOROŽU

V velikonočne praznike je prišlo v Portorož lepo število inozemskih turistov. Že tedni dni pred prazniki je prispela na tirinajstredne počitnice srednješolska mladina iz raznih krajev Francije, skupaj okrog 170 dijakov in dijakin, pod vodstvom učiteljskih moči. Dijaki so nastanjeni v hotelu Central, dijakinje pa v hotelu Palace. V njihovem programu so izleti v bližnje kraje in obiski pri šolskih zavodih poročja. Tudi kopanja ob sončni morski obali se ne ustrašijo, čeprav je morskava voda še precej hladna. V Portorožu ostanejo do 27. t. m. Za veliko noč so se pojavili tudi odrasli inozemski gostje, iz Švice, Avstrije, Italije, Nemčije in Francije, a tudi več Američanov je bilo med njimi. Skupaj je bilo teh inozemskih turistov preko 300. Prišli so večinoma s svojimi motornimi vozili, a ostali so po največje le nekaj dni, čez praznike, za kratke oddih. Vsi so bili tako z nastanitvijo v obeh glavnih tukajskih hotelih kakor tudi s postrežbo in s cenami zelo zadovoljni.

Dr. O.

OBMEJNI PROMET

Jadrolinija je ukinila obmejno proro Trst - Koper - Umag, ki je vozila vsak dan razen nedelje. Ostanejo pa naslednje zveze:

Proga Trst - Pula - Zadar z vmesnim pristajanjem v Kopru, Piranu in Umagu: Odhod iz Trsta vsak petek ob 7.30 prihod v Koper ob 8.15, v Piran ob 9.45 v Umag ob 10.35, v Zadar ob 21.40

Povratna proga proti Trstu vsako soboto: Odhod iz Umaga ob 13.10, iz Pirana ob 14., iz Kopra ob 15.25, prihod v Trst ob 16.10.

Proga Trst - Pula - Reka z vmesnim pristajanjem v Kopru, Piranu in Umagu: Odhod iz Trsta vsako nedeljo in torek ob 8. uri, prihod v Koper ob 8.45, v Piran ob 9.45, v Umag ob 10.35, na Reko ob 19.30.

Povratna proga proti Trstu: Odhod iz Umaga vsak ponedeljek in četrtek ob 15.30, iz Pirana ob 16.20, iz Kopra ob 17.45, prihod v Trst ob 18.30.

NOVA PROGA TRST - CARIGRAD

Med Trstom in Carigradom bodo letos uvedli redno poletno 15-dnevno proro, ki jo bodo vzdrževala ladje turške morskne družbe »Denizcilik Bankasi TAO«.

nase

Mar še ni dovolj gnoja za tuje njive?

Znani slovenski politik v emigraciji je na poti po Evropi ugotovil, da je danes v Italiji več slovenskih beguncev kakor pred dvema letoma ali celo tremi leti ter da vdržema prihajajo novi. Italijanske oblasti jih ne vračajo več, če ni res očitno, da begunec ni šel v svet iz čisto osebnih razlogov, ki nimajo nobene zveze s komunističnim pritiskom in preganjanjem v Jugoslaviji.

Mi stavimo z njim — in na naši strani bodo prav gotovo tudi italijanski policijski organi, ki zaščitujejo begunce — da bi danes v Italiji nove begunce lahko prešli na prste, ako bi to držalo, kar je eno zapisal, da namred italijanske oblasti zadržajo samo tiste begunce, ki so pribežali zaradi komunističnega pritiska in preganjanja v Jugoslaviji.

Piscu in vsej naši javnosti moramo takoj povedati, da mu ne odgovarjamo zaradi polemike, niti ne morda zaradi njegovega gledišča nasproti sedanjim političnim vladavini v Jugoslaviji. Vnovič se vračamo k temu vprašanju zato, ker nam je pri srcu usoda našega naroda, ki ga v silnem boju za opolnobočenje drugih težav ob se verozahodnih robovih že dobro stoletje drobi neumiljeno mlinski kamen dveh velikih evropskih narodov — enkrat pod zastavo kljukaste križa, drugi pod drugo. Pri srcu nam je usoda tudi tistih nasrncežev, ki zapušajo svojo rodno zemljo brez treznega premisleka in navno terečajo svoje mlade sile tujni, ki jih bo čez nekaj let vrnila rodni materi — domovini kot izmozgane starce in šene. Kar pomenijo za bodočnost našega naroda še ljudje, ki se čez mejo razkropijo v daljni svet, je dobro označila tista dopisnica »Glasa naroda«, ki se je dne 23. avgusta leta ameriškega lista, da Slovence v Ameriki bodi, dokler ne utonejo v ameriškem morju.

Prav te dni smo čuli, da pripravljajo v italijanskih begunških taboriščih okoli 80 slovenskih deklet, da pojejo služiti v Zahodno Nemčijo. Ko so se k sreči po osvoboditvi za vipavsko dekleta za vedno zapirala vrata Aleksandrije in ko je tudi za Piccolov tržaški kotel, ki prekuhava Slovence v Italijane, zaradi novih meja prišla primanjkovati sveža hrana, pojejo zdaj slovenska dekleta s svojimi telesi gnojiti nemške njive! Tako bodo nemški sociologi in zgodovinarji lahko zopet odprli poglavje no slovenskem gnoju, iz katerega rastejo krepki Prusi. Pomenčevanje Slovanov je bilo namreč ustavljeno, ko so iz prve svetovne vojne vstale neodvisne slovenske države.

Ako res ljubimo svoj narod, ako nam je do tega, da vdrži na tako težkem mešanem križku, kjer živi, in ako hočemo res dobro tudi njegovim sinom in hčerkam, potem ni dovolj, da kristonično in moralno celo s tihim zadoščenjem registramo, koliko fantov in deklet je prešlo mejo. (V resnici nekateri listi na tej strani ne morejo prikriti tega strankarskega zadoščenja). Tudi ni dovolj, da se zanimamo, kako se beguncem godi po raznih taboriščih, gmotno in duhovno. Treba je ljudem, ki se napravljajo v svet brez ovinkov povedati resnico, to je povedati jim, kaj jih čaka v tujini! (Prav te dni smo sicer srečali izstrskega begunca, ki že dve leti in pol čaka v taborišču z ženo in dvema otrokoma, na Kanado, a prav njemu je iz Kanade tovariš pisal, da bi bilo zanj bolje, da bi se »Saturnija« na poti v Ameriko potopila). Resnico povejte svojim v domovini, vsi tisti, ki trpite po svetu. Povejte jim vsaj, koliko gorja, telesnega in duševnega, ste pretrpeli, preden ste si ustvarili svoj novi dom!

Vemo, da ni Jugoslavija paradiz — težav sicer nihče ne prikriva — da pa se ne bi dalo tam živeti, da so tam gospodarske razmere tako hude in da vlada na deželi takšen političen pritisk, da morajo zaradi njega fantje in dekleta bežati v svet — to so bajke, ki jim sami italijanski policijski organi ne verjamejo več.

Zakaj torej gredo čez mejo? Za to razlago najprej nekaj osnovnega: političen pritisk bi gotovo moral čutiti najbolj izobraženi človek. Med novimi begunci pa ne boste našli razumnikov. Mladi fantje in dekleta ne bežijo za čezle iz političnih razlogov, pač pa za to, ker so se naveličali dela na zemlji. Sanjarijo o avtomobilu ali vsaj o motorju, ob katerih se fotografirajo nekateri njihovi prijatelji v tujini, ter zapustijo tudi krasna premoženja z živino; ne gane jih niti jok in stok staršev. Da bo nesreča še večja, dogovorijo se še z dekletom za bega, kar tuji ravnarji sprejema poročence, da bodo pozejali tudi njihovi otroci delati zanj. Ne vemo, ali je izseljevanje morda tudi del podtalne propagande. Značilno je, da se pojavlja kakor nalezljiva bolezen zdaj na enem sektorju, zdaj na drugem. Leta in leta je rasjala na področju od Pivke do Bistrice in Reke, zdaj pa na Vipavskem. Bolesen je morala že globoko razgristi državljansko zavest in osebni ponos teh ljudi, sicer se ne bi izročali tujcem s takšno lahkoto.

Rekli smo že, da je zdavilo proti njej v odkrivanju resnice, resničnih razmer in življenjskih težav, ki čakajo izseljenca v tujini. Končno bi morali vsi, ki res ljubijo svoj narod kot celoto, sprejeti dejstvo, da ni izseljevanje, ki nima političnega ne rasičnega gospodarsko-socialnega ozadja, argumenti proti vladajočemu političnemu režimu! Zavedajmo se, da je izseljevanje v tolikšni meri tudi obtožba proti slovenskemu razumnstvu in elasti javnim delavcem, ki kažejo, nerazumljivo indiferentnost pred to nevarno ranano na telesu slovenskega naroda.

L. B.

VEC PETROLEJA V ITALIJI

Italijanska petrolejska zveza je objavila, da so petrolejske čistilnice v Italiji lanske leto predalele 19.249.232 ton petroleja nasproti 17.606.896 ton v letu 1955, to je 1.642.336 ton več. Od te količine surovega petroleja, od katere je bilo časno uvoženo 8.277.643 ton, so pridobili med drugimi naslednje proizvode: bencina 3.098.225 ton (v letu 1955 2.718.270), gorilnega olja pa 8 milijonov 508.101 ton (7.774.095 ton).

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA
TRST. Cene kave na mednarodnem trgu so ostale v zadnjem tednu neizpremenjene, čeprav so velikonočni prazniki negativno vplivali na razvoj kupčij.

SLADKOR
TRST. Ponudbene cene sladkorja so zelo visoke. Angleški sladkor, ki je pred kratkim kvotiral 74 funtov šterlingov za tono cif Trst v vrčah po 100 kg, se je v zadnjem tednu podražil na 74/18. Tudi francoski rafinirani sladkor se je podražil. Cena je namreč 128,80 lire kg fco Modane za 50 kg v papirnatih vrčah. Zaradi previske cene niso sklenili v Trstu nobene kupčije.

KAKAO
TRST. Po dolgotrajnem padanju so se cene kakava okrepile. Predvidevajo, da bo letošnja proizvodnja znašala približno 924.000 metričnih ton proti 848 tisoč tonam lanskega leta. Omeniti pa je treba, da se je potrošnja kakava v prvih mesecih tega leta zelo povečala glede na isti čas lani. To velja zlasti za Nemčijo, Združene države, Holandijo in Sovjetsko zvezo.

Ponudbene cene kakava v zrnih tržaškim groistom so naslednje: Accra main crop good fermented 205 šilingov za 50 kg cif. Trst proti vkrancju v maju-juliju; 207/6 šil. proti vkrancju v juniju-avgustu, 210 proti vkrancju v juniju-septembru. Lagos good fermented 200 šil. proti vkrancju v maju-juliju, 202 šil. proti vkrancju v juniju-avgustu in 205 proti vkrancju v juniju-septembru.

Italijanski trg

V zadnjem tednu se položaj na italijanskem trgu s kmetijskimi pridelki ni izpremenil. Prekupčevalci so še vedno neodločni, kar je značilno za ta trg že delj časa. Na splošno je bilo sklenjenih malo kupčij. Nasprotno od trga za govejo živino, ki je bil živ in na katerem so vladale čvrste cene, je na ostalih trgih nastopilo mrtvilo. To velja posebno za trgovino z navadnim vinom in olivnim oljem. Zanimanje za maslo je zopet poljalo, potem ko se je povpraševanje pred prazniki močno povečalo. Na trgu z žitaricami, ki je v ostalem mirnem, so se pojavile protislovne težnje glede na koruzo in otrobe.

ZITARICE
PADOVA. Mehka pšenica fina 7150 do 7250; dobra 6800-6850, navadna 6750; ručna koruza marano 5200-5300, bela koruza 4700-4900; inozemska pšenica 5100 do 5150; oves 5300-5500; inozemski oves 4450-4500; ječmen 4200-4400; pšenična moka tipa »00« 8700-9100, tipa »00« 8200-8800, tipa »1« 7800-8300, tipa »2« 7400 do 7700; moka iz trde pšenice 9000-9300; pšenični otrobi 3250-3350; pšenični zdrob tipa »0« 11.300-11.400, tipa »1« 10.800 do 10.900.

VERCELLI. Neolusčeni riž: navaden 5400-5700; Pirreto 5800-6100; Ballillone 5800-6200; Roncarolo 5800-6200; Allorio 7000-6000; Ardizzone 6500-6800; G. Rossi 6800-7300; Maratelli 6700-7000; Rizzotto 7000-7600; Razza 77 7100-7400; R. B. 7200 7800; Sesia 7100-7400; Arborio 6400 do 7000 lir.

Olusčeni riž: navaden 9300-9700; Pierrot 10.400-10.800; Ballillone 10.800-11.200; Roncarolo 11.200-11.800; Ardizzone 11 tisoč 500 do 12.000; Maratelli 12.000 do 12.700; Rizzotto 13.000-13.500; Razza 77 13.600-14.000; R. B. 13.800-14.300; Arborio 13.300-13.900.

ZIVINA
LUGO. Živina za rejo: krave krajevne vrste 380-460.000 lir par; breje krave 400-500.000; krave s telatom 420-650.000; volji krajevne vrste 430-630.000; junice in junci 2-3 let stari teže 5 stotov 360 do 390.000; breje krave prvevnice 185.000 lir glava; krave 2 stota teže 86-95.000; molzne krave 130-200.000.

Klavna živina: volji 6 stotov težki I. 310-375 lir kg žive teže, II. 250-270; krave 6 stotov teže 315-360, II. 250-260; junci 5 stotov težki I. 355-410, II. 300-330; telčki I. 460-530, II. 370-410.

Prašiči za kg fco tržišče: prašiči za rejo 480-525; suhi prašiči 350-410; prašiči za rejo 100-150 kg 330-335; nad 150 kg 340-350.

Konji za vprego I. 200-220, II. 100-140 lir kg; konji za zokol I. 260-280, II. 200-220; žrebtca za zokol 350-370; mežgi za delo I. 90-100 lir kg ali 60-70.000 lir glava; mežgi za zokol I. 190-200, II. 150 do 170; osli za delo 80-90.000 lir glava; osli za zokol I. 160-180, II. 140-150; ovce 250-280 lir kg; jagnjeta 455-485.

KRMA
MANTOVA. Majsko seno 2100-2300; o-tava 2000-2200; seno III. košnje 1900 do 2000; detelja I. košnje 1600-1700, II. košnje 1500-1600; pšenična slama stlačena 600-650 lir stot; koruzne pogache 5000 do 5100; specialna krma za molzne krave 5600-5650; specialna krma za prašičere 50-5650-5700.

MLECNI IZDELKI
CREMONA. Maslo iz smetane 710, maslo II. 630-640, maslo II. 580-590; maslo IV. 560-570; štrinz svez 430-460; 3 mesece star 560-600; provolone svez 430-460; 3 mesece star 550-560; grana svez 390-400; majski proizvod, 1956 510-540; zimski proizvod, 1955-56 580-590; majski proizvod, 1955-56 590-600; emmenthal svez 490-510, 3

mesece star 570-600; italico svez 380 do 390; taleggio svez 320-330.

OLJE
FIRENZE. Oljivo olje extra do največ 1% kisline 750-780, do največ 1,50% kislin. 650-750, do največ 2,50% kislin. 600 do 650; do največ 4% kislin. 550-600; dvakrat rafinirano tipa »A« 585-590, tipa »B« 480-485; prvovrstno semensko olje 370-375; olje iz zemeljskih lesnikov 385 do 390. Na trgu prevladuje pomudba, ker trgovci kupujejo samo majhne količine za takojšnjo potrošnjo.

PERUTNINA
MILAN. Živi piščanci krajevne vrste extra 1050-1100, I. vrste 1000-1080; živi inozemski piščanci 500-520; zaklani piščanci izbrani 1150 navadni 1000; inozemski zmurnjeni piščanci; madžarski 600-700, danski 650-700; jugoslovanski 400-530; žive kokoši 650-700; inozemske žive kokoši 530-600; zaklane kokoši 900 do 950; inozemske kokoši zaklane v Italiji 780-800; inozemske zmurnjene kokoši 480-700; živi kopuni 1100; žive pegatke 1000, zaklane 1200-1300; mladi golobi zaklani 810-900; navadni golobi 950 do 1050; inozemske zmurnjene pure 450 do 550; inozemski zmurnjeni purani 450 do 550; žive race 500, zaklane 550-620; zaklani zajci s kožo 630-680, brez kože 640-720. Sveža jajca I. vrste 21-23 lir komad, navadna 19-20; inozemska sveža jajca 19-23 lir komad.

ZELENJAVA IN SADIJE
MILAN. Nov česen 100-150; karčofi 13-25 lir komad; koromac I. 35-45, II. 16-19; cikorija 50-80; grah 100-140; spinat 45-80; bučice 140-150; cvetčica 50 do 80; nova čebula 25-30; krompir Binje tipa 33-35; Majestic 22-26; paradiznički 600-850; korenje 40-50; novo korenje 40 do 50; novo korenje 70-80; peteršilj 50 do 70; zelena 25-60. Nešplje 140-170; jabolka Morgenduft 70-90, Delicious 85-

120; limone 50-80; pomaranče navadne 60-70; rdeče pomaranče 130-135; hruške 140-145 lir kg.

VINO
ASTI. Barbera 11,5-12 stop. 5300-6150 lir stot; Barbera 12,5-13 stop. 7600 do 9050; Grignolino extra 10.250-11.250; Freisa sladko 7350-8500; Freisa običajno 7150 do 7850; Nebbiolo 10.900-11.650; Barolo proizvod. 1953 14 stop. 21.500-25.000; Malvasia črna 9300-9800; moškat 9500 do 10.900; Asti spumante v steklenikah 350 do 400 lir steklenika.

TREVISI. Clinton 4300-4800; Raboso 5600-6200; Merlot 7000-7600; Cabernet 7000-7600; belo vino z ravnine 5600-6200; belo vino z brd 6300-6800.

PARADIZNIKOVA MEZGA
PARMA. Dvakrat koncentrirana paradizničkova mezga v skatlah 200 g 260, v skatlah 500 g 225, v skatlah 100 g 215, v skatlah 50 g 195, v skatlah 10 g 190. Trikrat koncentrirana paradizničkova mezga v skatlah 200 g 275, v skatlah 500 g 240, v skatlah 100 g 230, v skatlah 50 g 210, v skatlah 10 g 205.

KOŽE
REGGIO EMILIA. Surove kože: teleta do 3 kg (kvadrati) 660-670 lir kg; 3-6 kg 680-700; 6-8 kg 600-620, 8-12 kg 530-540; junci 12-20 kg 400-410, 20-26 kg 310-320; teleta do 30 kg 285-295; volji do 40 kg 240-250; nad 40 kg 230-240; bikli do 40 kg 205-210, nad 40 kg 160-170; konji 205-215; mežgi 130-140; osli 90-100; ovni surove osoljene kože 180-190; ovni suhe kože 470-480; jagnjeta 320-350 lir koža; suhe zajčje kože 280-300 lir kg.

VRECE
MILAN. Nove vreče iz jute 680-700 g teške (formata 120 x 70 cm) 220-230 lir komad, 700-730 g (120 x 70 cm) 230 do 235; 550-570 g (105 x 70 cm) 185-195. Rabljene vreče iz jute: 550-570 g (105 x 70) 140-150; vreče za otrobe 110-115.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	3.4.	15.4.	2.4.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	224 ¹ / ₂	224 ¹ / ₂	217 ¹ / ₂
Koruza (stot. dol. za bušel)	128 ¹ / ₂	129 ¹ / ₂	129
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	31.—	30.60	32.—
Cin (stot. dol. za funt)	99.37	99.62	99.25
Svinec (stot. dol. za funt)	16	16	16
Cink (stot. dol. za funt)	13.60	13.60	13.60
Aluminij (stot. dol. za funt)	27.10	27.10	27.10
Nikelj (stot. dol. za funt)	74.—	74.—	74.—
Bombaž (stot. dol. za funt)	35.45	35.45	35.55
Sivo srebrno (dol. za steklenico)	287.—	287.—	287.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 2)	62.—	60.45	61.25
LONDON			
Baker (funt. šter. za d. tono)	246 ¹ / ₂	242.—	240 ¹ / ₂
Cin (funt šter. za d. tono)	77 ¹ / ₂	77 ¹ / ₂	77 ¹ / ₂
Cink (funt šter. za d. tono)	89 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂
Svinec (funt šter. za d. tono)	113.—	112.—	109.—
SANTOS			
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	495.—	491.90	470.90

Kaže, da je zaostritve mednarodnega položaja na Blžnjem vzhodu zaradi državnega udara v Jordaniji nekoliko vplivala tudi na gibanje cen surovinam v preteklem tednu. To velja zlasti za novo podražitev volne, katere cena že delj časa vzdržema naraščati. Nekoliko se je okrepila tudi cena cina in bakra. Visoka je še vedno cena sladkorja.

ZITARICE

V Chicagu je cena pšenici v tednu do 26. aprila popustila od 224 7/8 na 223 3/8 stotinke dolarja za funt. Ameriška vlada je določila podporo kmetovalcem za žito v letu 1958 na 1,78 dolarja za bušel. Podpora je za 22 stotink manjša kakor letošnja. Koruza je v Chicagu padla od 129 na 128 7/8 stotinke dolarja za bušel. Računajo, da bodo ZDA v sezoni do 30. junija prodale 475 milijonov buslov žita v tujino, to je 25 milijonov več kakor do konca junija 1956.

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Cena sladkorja je v New Yorku precej nihala ter je končno padla od 6,72 na 6,60 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. Združene ameriške države so v času sedanje sezone, in sicer do polovice aprila uvozile za 2,2 milijona ton sladkorja, to je za 100.000 ton več kakor v prejšnji sezoni. Glas, da namerava Brazilija razvednotiti svoj denar, je pospešil kupčije s kavo. V New Yorku je cena v pogodbi M na predvalo od 60 na 62 dolarja za funt, proti izročitvi v maju. Cena kakava je v New Yorku za malenkost popustila, in sicer od 23,99 na 23,44 stotinke dolarja za funt.

VLAKNA

Cena bombaža je v New Yorku v tednu do 26. aprila nazadovala od 35,45 na 35,35 stotinke dolarja za funt. V Liverpoolu je cena za ameriški midling ostala neizpremenjena pri 26,55 peniza za funt. Kaže, da nameravajo Združene ameriške države povečati izvoz in poiskati nova tržišča za svoj bombaž. Volna je v New Yorku, kakor tudi na drugih trgih, zopet nazadovala, in sicer od 166 na 167,5 stotinke dolarja za funt suinta proti takojšnji izročitvi; v Franciji (Roubaix) od 1370 na 1385 fr.

za kg v Londonu za vrsto 64's B od 147 na 150 peniza za funt. Cena volne se že 6 tednov neprestano dviga. Najnovejši skok pripisujejo novi napetosti na Blžnjem vzhodu. Velika Britanija in Združene ameriške države si namreč pripravljata večje zaloge volne in kupujejo nove količine. Gospodarski komite britanske državne skupnosti cenil, da bo striža volne vrste merinos letos vrgla 5% več kakor prejšnjo sezono.

KAVČUK

V trgovini s kavčukom vlada precejšnje mrtvilo. V New Yorku je cena na predvalo od 32,25 na 32,50 stotinke dolarja za funt, medtem ko je v Londonu ostala neizpremenjena (vrsta RSS) pri 27 penizih za funt, proti izročitvi v maju. V marcu je poraba naravnega gumija v Združenih ameriških državah padla na 48.130 ton (v marcu 1956 pa 50.000 ton).

KOVINE

Cena elektrolitičnega bakra je v New Yorku v zadnjem tednu nekoliko predvala, in sicer od 28,70 na 29,30 stotinke dolarja za funt; tudi cin se je dvignil od 99,37 na 99,62 stotinke dolarja za funt. Isti pojav so zabeležili tudi na londonski borzi, in sicer nazadovno pri bakru od 239 3/4 na 240 1/2 funtov šterlingov za tono v tednu do 26. aprila, pri cinu od 770 na 773 funtov šterlingov za tono proti takojšnji izročitvi. V marcu je bilo po vsem svetu prodanega 263.270 ton bakra, to je 48.475 ton več kakor meseca februarja. Cene evropske cinka so nekoliko čvrstje, odkar so mu Združene ameriške države bolj odprle svoj trg. Antimon Laredo je ostal neizpremenjen pri 33 stotinkah dolarja za funt, lito železo je v New Yorku nazadovalo od 62,90 na 64,56 dolarjev za tono, Buffala neizpremenjeno pri 65, staro železo pri 62,17 dolarja za tono, živo srebro pri 255-257 dolarjev za steklenico (76 funtov). Cene barvastih kovin na nemškem trgu 26. aprila: cin 943-952 DM za 100 kg, svinca 148-42 (osn. New York), cink (osnova East Saint Louis) 125,23, London 115,22-115,51 DM za 100 kg, elektrolitičen baker 291,25-294,23, svinca v kablilih 135-136 in aluminij 250-265 DM za 100 kg.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Znanost tudi na naše kmetije!

Samo ozirom se malo naokoli, pa bomo videli, kako na prednjeta znanost in tehnika na vseh področjih. Koliko listi v zadnjem času pišejo samo o jedrni sili atomske in vodikove bombe, o radijsko usmerjanih izstrelkih, o raketa in satelitih, ki jih bodo spustili v vesolje, o zastrupljenju ozračja z radijskimi izžarevanjem itd. To so novosti, ki vzbujajo v človeku radoovednost in upanje, a hkrati tudi dvom in strah. Komu bodo služili ti moderni čudeži?

Zakaj ne bi vse te izume pametno izkoristili, zakaj ne bi učenjaki malo bolj mislili tudi na zemljo, ki je prva med pogoji za naš obstanek? Zemlja zalaga tovarne in delavnice, v zemlji so zaloge zdravja in moči, gmotnega in duhovnega napredka. Ne pravijo zaman, da je zemlja mati človeštva. Ne smemo je zamerjati.

Na Tržaškem vsaj nekateri spoznavajo njeno vrednost, ker se vrata v razne druge poklice vedno bolj zapirajo. V mestu ostaja vedno več ljudi brez dela. Res, da stroji izpodrivajo človeka in da sodobna varna potrebuje čedalje manj ljudi, toda stroji se da izkoristiti tudi v blagor človeka. To mora biti pravi razlog prvi naveden, stroj naj bi delal namesto človeka. Treba je le pravilno izkoristiti in razdeliti dobiček, ki ga pridobimo s strojem.

V tovarnah vedno bolj vstopajo stroji, da bi človeku olajšali delo. Le na kmetih se premalo zavedamo dejstva, da se s strojem da olajšati tudi obdelovanje zemlje. Bilo je izdela delnih vesploj kmetijskih naprav, pa tudi drugih pripomočkov, s katerimi lahko dvignemo plodnost zemlje in se bomo borili proti škodljivcem vseh vrst, toda naš človek na deželi se ne izkoristi dovolj vseh teh izumov, v prvi vrsti zaradi tega, ker še ni o njih dovolj poučen.

Da vse to dosežemo so nam potrebne šole. Te morajo biti strokovne in temeljite. Toda poleg vzgoje na takšnih šolah je potrebna priprava za osnove soli. Šole naj izpolnjujejo kmetijski in gospodinski tečaj. V tem pogledu smo se v zadnjem času pričeli že nekaj gibanj. Poleg kmetijskih tečajev in predavanj, ki so jih priredile razne stanovske organizacije in Kmetijsko združenstvo, so se začeli v zadnjem času tudi nekateri tečaji za naša dekleta, kakor za si-vilje. Da zagotovimo uspeh vsem tem tečajem, in da zbudimo pri obiskovalcih zanimanje za razne obrti, je nujno potrebno, da na takšnih tečajih in predavanjih uporabljamo jezik, ki jim je najbližji in najbolj razumljiv, to je slovenski jezik.

Nazadnjaško in napredno kmetijstvo

Zivimo v stoletju, ko si vse napredne države sveta prizadevajo in medsebojno tekmujejo, da bi vse panoge zemljedelstva kakršne so poljedelstvo v ožjem pomenu besede ter sadjarstvo in vinogradništvo ter živinorejstvo, bile negovane kolikor mogoče najbolje umno za dosego obilnih in najboljših pridelkov, ki služijo za preživljanje človeštva na vedno višji življenjski ravni. Za dosego teh namenov se izkoristajo ustrezni izsledki znanosti in izumi moderne tehnike. Tako uporabljamo umetna gnojila za boljše gnojenje zemlje, umetno izboljšana krmila za boljše gojenje živine in perutnine, vse umne in priporočene izume in iznajdbe, bi bilo že danes kmetijstvo sploh na jakoviski stopnji in s tem tudi iz življenjska raven človeštva. Na žalost se široki plasti zemljelincev drži zakrknjenosti starokopitnosti in železnega srca starih navad. Koliko je zemljelincev, ki mislijo, da je globoko oranje zemlje škodljivo, češ da se z globokim oranjem dvigne iz globine mrtva in spravi s površja v globino dobra zemlja. Ne moremo razumeti, da je spodnja plast zemlje polna se neizrabljenih snovi ter da imajo rastline globoke korenine in da ži voda ali vlaga delj časa. Od starokopitneval lahko slišiš, da umetna gnojila napravijo zemljo pušto in trdo. To bi držalo, če bi gnojili zemljo izključno z umetnimi gnojili. Toda umetna gnojila je treba dodati hlevskemu ali kompostu, ki ohrani zemljo rahlo s svojim razkrajanjem. Prav mnogi zemljedelci sploh ne poznajo vrst umetnih gnojil, marveč le »praha« (to je superfosfat) in »sol« (soliter) ter »manjakov« (amonjak). Koliko je pa treba dati zemlji enega ali drugega umetnega gnojila

na določeno površino in za določene kulture, tega pa sploh ne vedo. Ne vedo zaradi tega, ker so preveč nemarni, da bi se o tem poučili s čitanjem poučnih kmetijskih listov in knjig, ki jih je bilo izdanih že na vagon, a je nevednost v kmetijskih rečeh še gorostasna. Za kmetijski pouk širokih množic bi največ pripomogla poskusna zemljišča po vseh občinah in kmetijski praktični razgovori, ki naj bi jih vodili strokovnjaki.

Čebelarji, pripravite čebele na glavno pašo!

Zdi se mi, da se radi lepih toplih pomladanskih dni bližajo glavna, to je akacija, ali bolje rečeno robinjeva paša s hitrim koraki in da je na pri-slojnih in zavetnih mestih svetje že v lepem razvoju. Kdor je vzel močne družine na obilnem medu in hranil čebele dobro odete na toplem ter jih od srede marca dalje vzpodbujevalno krmil, ima sedaj krepke družine, od katerih lahko pričakuje lep donos medu in lepe težke panje. Kdor ima iz kateregakoli vzro-

Kmet in vrtnar v maju

Na njivi: Pričeli bomo z okopavanjem krompirja in drugih posevkov. Krompir bomo gnojili z umetnimi gnojili. V postev pridejo posebno kalijeve gnojila, katere izdelamo ob okopavanju. Ta gnojila ne smemo trošiti v neposredno bližino rastlin, ker vplivajo do in preveč izsušijo zemljo. Okopavanje ne sme biti površno. Krompir in druge okopavine potrebujejo zračno zemljo. To bomo dosegli, če bomo okopavali dovolj globoko 5 do 8 cm. Skrbeli bomo da se na posevkih ne razvijejo razne bolezni in škodljivci. Posebno moramo paziti, da se ne razvije krompirjeva plesen. To se zgodi zelo rado v vlažnih in toplih dneh.

Na travniku: Kosili bomo deteljo. Ne smemo čakati, da pride detelja v seme, ker v tem primeru ohranimo vsi deli rastlin in zračno odpadati tudi zeleni lističi, ki predstavljajo najvažnejši in najhranilnejši del rastline. Od pravočasne košnje je odvisna kakovost sena. Prekasno košeno seno ima zelo nizko hranilno vrednost. V vinogradu: Paziti moramo še sedaj na prve pojave peronospor. Ta bolezen se pojavlja v vlažnih in toplih dneh. Ob najmanjšem znaku bomo opravili prvo škropljenje z 1% bordsko brozgo. Brozgi bomo dodali še arzenске pripravke za zatiranje škodljivcev. Mlad poganjke moramo zavrovati, da jih veter ne polomi. Odstranjujemo vse nerodne poganjke.

Na sadnem drevesu: Mladim poganjkom, ki rastejo iz cepljenih mest, moramo posvečati stalno skrb. Na mladih sibihih poganjkih se zelo rade gostijo razne uši, te zatiramo z nikotinskimi pripravki ali z D. D. T. Tudi odrasle sadnemu drevu moramo posvečati dovolj pozornosti. Na sadnem drevu se v tem času pojavijo razni škodljivci, ki nam obžirajo listje. Proti njim škroplimo z arzenati. Mladestranske poganjke odstranimo, preden se močno razvijejo v škodo sadnega drevesa. Ne smemo pincirati tistih poganjkov, ki nam bodo služili v prihodnjem letu za izgradnjo krova.

Na vrtu: Rahljamo zaskorjeno zemljo. Presajamo solato, paradiznike, papriko, in druge vrtnine. Zalivamo rajši zjutraj, dokler so noči še hladne, kar v nasprotju primeru zaradi rasti zelenjave. Uničujemo razne gosenice, polže in druge rastlinske škodljivce. Toplota je dosegla že tako stopnjo, da nam dovoljuje sajenje fižola. Če hočemo imeti stalen pridelek fižola v stroju moramo saditi približno v enotedenskih presledkih.

V hlevu: Postopoma moramo prehajati na zeleno krmo. Paziti moramo na ta prehod, ker sicer se pri živalih lahko pojavi driska, ki jih močno oslabi. Čistoča hleva, živali in posode, ki jo uporabljamo pri krmiljenju ali napajanju oziroma pri molži, je eden najvažnejših pogojev za ohranitev zdravja in proizvodnosti živali.

Da bo krompir dobro obrodil

V mesecu aprilu je krompir že pognal stebelca. Odveč bi bilo poudarjati važnost nadzemnih rastlinskih delov za pridelek. Kmetovalec se pač zanima, kako bo rastlino čim bolj razvil in jo ojačil. Kaj potrebuje krompir? Najprej moramo te rastline natančno določiti mesto v kolobarju, nato spoznati, kakšno zemljo potrebuje; nazadnje moramo tudi vedeti, koliko hranilnih snovi odnese iz zemlje povprečni pridelek. Krompir prštevamo med okopavine. To so rastline, ki obnovljajo talno moč in vsled oskrbovanja obogate zemljo z organskimi in mineralnimi snovmi. Ta rastlina spada na srednje težke zemlje, ki vpijajo vi lago, a ne dovoljujejo za-

ka šibke družine, naj se na pomislja, marveč naj takoj zdrži po dve družini v eno. Za mesec dni jih bo lahko zopet razdelil na dve družini, a v mesecu bo imel v združeni družini poln panj meda!

Sedaj ko so čebele natrpale v vališču, je čas predstavljanja ali prevešanja satnikov s pokrito zalogo iz vališča v medišče. To opravilo, ki ga je vpeljal pred približno 60 leti nemški čebelar Preus, naj se izvrši previdno in postopoma glede na moč družine in toplote v panju in izven njega. Sedaj se tudi pokladajo v vališ

Kmetovalci in vrtnarji!

Po ugodnih cenah lahko nabavite semenski grah »Holandski« in vse druge domače in uvožene vrste.

Vseh vrst uvožena in doma pridelana semena, trte, sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice itd. — Poljedelške stroje in druge potrebščine.

Marinac Vladimir Strada Vecchia per l'Istria
Tel. 41-176

jadran

IMPORT - EXPORT
IZVOZ IN UVOZ VSEH ARTIKLOV PO
GORIŠKEM IN TRŽAŠKEM SPORAZUMU
sošana, telef. 4, 62, 66

PREVOZNA
IN SPEDICIJSKA
TRŽDRA

Giorgio Vittorelli

GORICA
UL. ALFIERI, 12/A
Telef. 5004/5004

TRST
UL. LAVATTOLO, 2
Telefon 24.091

Oglašujte
v
Gospodarstvu!

AUTOMOTOR

IMPORT - EXPORT
PREDSTAVNIŠTVO ZA NADOMESTNE DELE ITALIJANSKIH, NEMSKIH, ANGLEŠKIH IN AMERIKANSKIH AVTOMOBILOV TER NADOMESTNIH DELOV ZA DIESEL MOTORJE, PUMPE, INJEKTORJE TER TRAKTORJE
TRIESTE-TRST, Via Udine 1
TELEFON 30-1957 - 30-198

Golob Ivo

GORICA - Trg E. DE AMICIS
Telefon 21-38

Prodaja in izvažanje nadomestne dele in pritiskline za avtomobile, motorje in kolesa

SPLOŠNA TRGOVSKA

UVOZ

IZVOZ

KOPER
(CAPODISTRIA)
TELEFON 43 in 100

Emajlirani štedilniki najmodernejših oblik na vsa goriva.
Peči - trajno goreče na drva, premog ali nafto.
Popolna oprema za kuhinje, jedilnice, restavracije, iz emajla, nerjavčega (Inox) jekla, stekla itd.
Električni likalniki, sesalci za prah, pralni stroji, grelci za vodo, hladilniki. Dekorativni predmeti umetne obrti, od keramike do brušenega kristala.
Lestenci ter vseh vrst električnih luči, klasične in moderne oblike.

— PRODAJA TUDI NA OBROKE! —

TRST
Piazza S. Giovanni 1.
Telefon 35-019

Kerže**SPLOŠNA PLOVBA**

Sedež Piran

Predmet poslovanja: pomorski prevozi dolge in obalne plovbe.

Centrala Piran — Telefon 57, 58

Komercialni oddelek: Ljubljana — Tel. 23-147

Telex: 031 85

Brzjav: PLOVBA Piran oz. PLOVBA Ljubljana

HOTEL

„Slon“

LJUBLJANA

priporoča svoje obrate:

RESTAVRACIJO, HOTEL,
KAVARNO IN NOČNI BAR

TURISTIČKI URED

PUTNIK - ZAGREB

ZAGREB - Praška, 5 - Telef. 34-256

Dati će Vam sve turističke i saobraćajne informacije za putovanja po Jugoslaviji.

Zelite-li upoznati Jugoslaviju?

Za Vas priredjeno velika kružna putovanja po Jugoslaviji sa posjetom Zagreba, Beograda, Skoplja, Ohrida, Trogirada, Dubrovnika i Splita.

Koristite naše brodove za ribarsko krstarenje duž Dalmacije!

JUGOLINIJA

RIJEKA - Poštni predal 379

Telegrami:

JUGOLINIJA - RIJEKA

Telefoni:

26-51, 26-52, 26-53

Teleprinter: JUGOLINE 02520

VZDRUŽE RONE BLAGOVNE IN PUTNIŠKE PROJE

Z/NA JADRAV — SEV. EVROPA svakih 10 DNI

SEV. AMERIKA svakih 15 DNI

BLIŽNJI VZHOD svak teden

DALJNI VZHOD svak mesec

GRČIJA in TURČIJA svakih 15 DNI

Zastopstvo v Trstu: „NORD-ADRIA“, Agenzia Marittima di V. BORTOLUZZI — Telegrami: „NORD-ADRIA“ Trieste - Tel.: 37-613, 29-829 Uradni: TRST, Piazza Duca degli Abruzzi št. 1

IMPEXPORT

TRST, ul. Cicerone 8 - Tel.: 38-136 37-725
Telegr. IMPEXPORT - TRIESTE

UVAŽA: vsakovrsten les, drva za tekstil, kolonialno blago kurjavo, gradbeni material in raznovrstne stroje

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

PRIZNANO MEDNARODNO
AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - GORICA

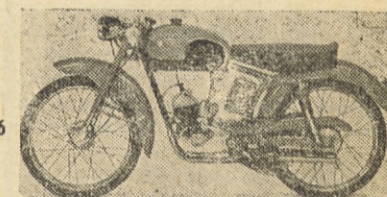
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

MEHANIČNA DELAVNICA

Simič Marij in Bernarda

predstavništvo motociklov „CIMATTI“, „NASSETTI“ „ATALA“ in dvokoles. Ti motocikli nimajo evidenčnih tablic

OPČINE, NARODNA 46
Telefon 21-322

125 cc. ZA DELO
150 cc. ZA TURIZEM
150 cc. ZA ŠPORT

Agencija za prodajo:

TRST

UL. S. FRANCESCO 46, TEL. 25940

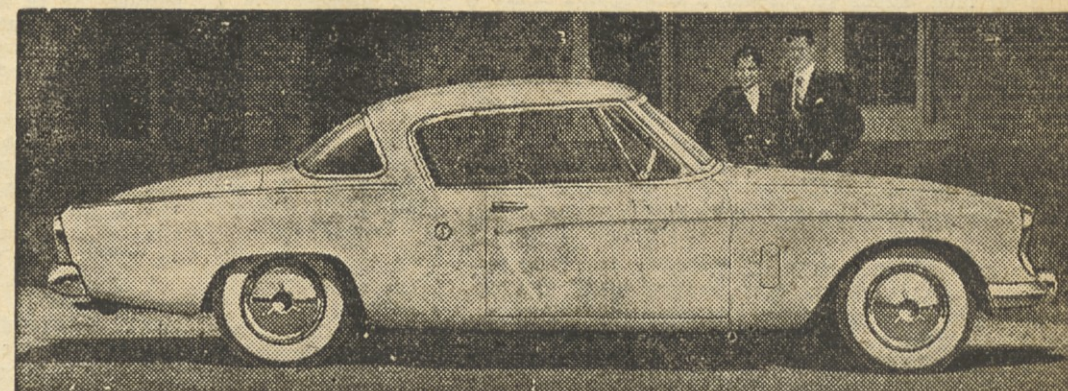

UVOZNO PODJETJE

Automakedonija

poštni predal 34 • automakedonija skopje • 20-35, 11-15 in 16-58

Skopje

specializirano uvozno podjetje za vse vrste avtomobilov in nadomestnih delov

JAVOR

Z OBRATI:
v Pivki
Ilirski Bistrici
Prestranku, Baču

IN POSLOVALNICAMI:
v Ljubljani
Zagrebu in
Beogradu

Jožef Kersevani

GORIZIA, Corso Italia 24, - Tel. 26-43
IMPORT - EXPORT
Podružnica v Trstu
KOLESA IN MOTORNA KOLESA »ALPES«, SIVALNI STROJI, RADIO APARATI IN NADOMESTNI DELI. NADOMESTNI DELI ZA AVTOMOBILE TER PROIZVODI IZ GUME

ZADRUŽNO IZVOZNO, UVOZNO PODJETJE

Slovenija-Sadje

LJUBLJANA, TITOVA 19/VIH
P. p. 83 - Tel.: 23-301, 23-302, 23-303
Teleprint: 03-179

Trgovsko predstavništvo:

MARIBOR, Partizanska c. 3
BEOGRAD, Kneza Mihajlova 7/III
SKOPJE, ul. Vasa Karajanova 10

Odkupna postaja in skladišče v VOLČJI DRAGI in KANALU

IZVAŽA: sveže sadje in povrtnino, g. zd. ne sadeže, sadne izdelke (sokove, pulpe)

UVAŽA: agrume in ostalo južno sadje

„Gondrand“

TRST - TRIESTE, VIA CARDUCCI 10

Telefon: 37-157

Telegrami: GONDRAV - TRIESTE

PODJETJE S POPOLNO USTREZAJOČO OPREMO ZA PREVOZ GOVEJE ŽIVINE, KONJ, PERUTNINE, MESA IN JAJO

Lastna obsejna postaja na Proseku (Gondrand Prosecco) s hlavi za počitek živih živali

G. M. COLOMBIN & FIGLIO

UVOZ - IZVOZ

PLUTOVINE
in **IZDELKOV**

Trst, Ulica I. della Croce 4

TEL. 94-570

Tigr. COLINTER - TRIESTE

ŽELEZARNA JESENICE

JESENICE NA GORENJSKEM

Izradjuje za potrebe mašingradnje:

VALJANI ČELIK — VUČENI ČELIK — LIM (DEBELI, SREDNJI, TANKI)
— HLADNO VALJANE TRAKE — VUČENU ŽIGU — ZAVARENE CIJEVI
— ELEKTRODE — POLUPROIZVODE ZA DALJNU PRERADU.

U SVIM VRSTAMA:

GRADJEVINSKE I KONSTRUKCIJE NELEGIRANE I LEGIRANE VRSTE ČELIKA PO DIN NORMAMA ZA OPĆU MAŠINGRADNJO — UGLJENIČNI I LEGIRANI ALATNI ČELIK ZA IZRADU RUČNOG I MAŠINSKOG ALATA ZA OBRADU METALA, DRVA I DRUGOG MATERIJALA — SPECIJALNE VRSTE ČELIKA ZA NAROČITE SVRHE.

Detaljne podatke o vrstama, osobinama pojedinih vrsta čelika, načinu termičke obrade, dimenzijama, tolerancijama i načinu isporuke pruža Vam

Katalog proizvoda Železarne Jesenice

„Vsak je svoje sreče kovač“ a tržaških kovačev je vedno manj

Kovač danes ni več to, kar ljudstvo v njem še vedno vidi in kar je v resnici bil na koncu prejšnjega stoletja in deloma še v začetku sedanjega. Se za nima beseda kovač vzbuja v nas globoko spoštovanje; kovač, to ni navaden človek, ampak kovač! In res je zaslužen ugled, ki ga uživa kovaški stan, saj je vendar pri njem začel ogromen napredek, ki se danes imenuje industrializacija, jutri pa avtomatizacija. Naravnost klasičen dokaz za to imamo prav v našem mestu, ki ga predstavlja največje tržaško industrijsko podjetje, Tovarna strojev pri Sv. Andreju.

O tej tovarni mi je pripovedoval to dni star mlinar, ki je do leta 1902 delal pri Strudolfu, kakor je ljudstvo imenovalo tovarno bratov Strudolf. Tice je zapustil Strudolf in postal mlinar, ker je bila njegova žena rojena v mlinu in je hotela tudi v mlinu umreti. Ta stari mlinar mi je pripovedoval, da je prvi Strudolf prišel v Trst kakor navaden kovač v začetku prejšnjega stoletja in je pri Sv. Andreju, kjer je zdaj Tovarna strojev, odprl majhno kovačijo, ki se je kmalu razvila v primitivno mehanično delavnico.

Kakor za marsikatero špekulanta, je bila tudi za Strudolova vojna zlati rudnik. Vojna je bila tedaj v Italiji, kjer se je Radezki bil s Piemontezarji, kakor je takrat naše ljudstvo imenovalo Italijane iz tedanjega Piemonta. Strudolf je namreč izdeloval topovske krogle za Radezkijsvo vojsko in seveda s tem obogatel. To mu je omogočilo, da je poslal svoje sinove (dva ali tri) na visoko šolo, kjer so se izučili za inženirje. Z delom in znanjem mladih Strudolovcev je iz mehanične delavnice razvila največja tovarna strojev v Trstu.

Ta tržaški primer nam nazorno razlaga razvoj obdelave železa in sploh kovin od kovaške obrti do industrije. Nekeč je bil kovač mojster za vasa dela in izdelke iz železa in kovine, danes pa je podoben čevljarju, ki ga rabimo skoraj izključno samo za popravila. Ključavnice in celo železo so nekaj naročali pri kovačih, danes dobimo vse to in sploh vse druge izdelke iz kovine v trgovinah. Kaj želijo in ključavnice! Danes dobimo kar polna kovanca vrata in okna z okvirji vred iz tovarne Kraftmetal v Zavržljah. Tovarna je sicer v stečaju, toda ta zadeva ne zadeva

Imena in tujke po naše

Ne samo piscu teh vrstic, tudi komu drugemu, ki je tistega večera poslušal neko francosko radijsko postajo, je gotovo ušel smeh, ko je iz ust nepovedalca čul, da je na sporedu opera »Bohème«, ki jo je uglasbil »jakom Pik-sini«. Za Francoza, ki je pač vsaj iz rekatu tuja imena po svojem lastnem pravorečju, napoved ni bilo smešna. Ne gre pa, da bi v tej razvadi Francoze posmelnali. In res se vespovedo, razen pri njih, opaža težnja in hvalevredno prizadevanje, da bi se v izreki tujih imen in drugih besedi ne bilo približali izvirni izgovorjavi. Moderni leksikoni, n. pr. Webster, imajo za te namene posebne oddelke, tako imenovani »pronouncing gazetteer« za krajevna in »pronouncing biographical dictionary« za osebnostna imena.

Po drugi strani ne veš, ali se je smeljal ali jezil, ko bereš ali čuješ govoriti o nekakšnem stroju »buldožerju«, kjer se ti vsili nejasna predstava o buldogih in nekakšnem požiranjju, dokler ne zveš, da pravijo tem stroju, Angliji, ki jo so menda znali, »buldožer« za enostavno izreko »buldožer«, pri kateri je glavni poudarek na prvem, stranski pa na drugem zlogu.

Kdo ve, kako zelo se razlikuje na primer angleško, francosko ali rusko pravorečje od našega, da ne govorimo o jezikih, ki so nam bolj tuji, bo tudi vedel, kako težko je zadeti pravilno izgovorjavo tujih imen in novih besedi, če jezika dobro ne poznaš. Zmehčanja je tem večja, ker pišemo lastna imena tistih jezikov, ki uporabljajo latinico ali cirilico, izvirno (n. pr. Churchill, Marseille, Hruščev), čeprav jih izgovarjamo drugače; lastna imena jezikov, ki uporabljajo drugačno pisavo, pa fonetično, to se pravi tako, kakor jih izgovarjamo. Seveda nastane pri tem vprašanje, kako naj imena fonetično pišemo, če ne vemo, kako naj ga pravilno izgovarjamo. Tako se dogaja, da se pojavljajo v našem časopisju imena japonskih, kitajskih, indijskih, arabskih in drugih krajev, oseb in častnikov v angleški, francoski, italijanski transkripciji; ni čuda, če si v zadregi, kako naj ta imena izgovarjaš.

Upamo, da bomo ustregli našim bralcem, če bomo kdaj pa kdaj v posebnih rubrikah, seveda brez posebne shematičnega, kakor bo pač nanesla potreba, objavili napotke, kako naj izgovarjamo imena in tujke, ki jih bomo brali v časopisju ali slišali po radiu. Ker seveda nas namen ni, da bi učili tuij fonetiko, bodo napotki samo približni; tudi naj bralci ne pričakujejo od nas popolnosti.

Za danes se bomo omejili na bližnji vzhod, ki je v ospredju dogajanj. Poudarek bomo označevali z ostricem neposredno za poudarjenim samoglasnikom.

Kairo izgovarjamo pravilno »kaj-ro« s poudarkom na »a«. Tako izgovarjajo Srbi in Hrvati, Italijani, Nemci, Angličani, predvsem pa Arabci sami, ki imenujejo to mesto »Misr Al Kahira«. »Slovenski pravopis« iz leta 1950 nakazuje sicer izreko »ka-i-ro« s poudarkom na »a«, a je to napaka.

Aleksandrija v Egiptu ima poudarek na »a«.

Suez izgovarjajo nekateri po nemški »suec«, kar ni pravilno. To ime izgovarjajo tako, kakor ga pišemo, z udomačenim poudarkom na »u«.

Ira'k, **Suda'n**, **Nablu's** imajo poudarek na zadnjem zlogu, prav tako imena **Abdula'h** (kar pomeni »služabnik božje«), **Abdurahma'n** (»služabnik usmiljenega«) in **Ali' (»visoki«)**, ki so na bližnjem vzhodu zelo v navadi. Nasprotno naglašamo na prvem zlogu imena **A'kaba**, **A'den** in **A'dis Ababa** (ali **A'dis Ababa**).

Ime egiptovskega časnika **Al Ahbar** pišemo s »h«, in ne »Akhar« kakor Italijani; poudarek je na zadnjem zlogu; beseda pomeni »novice, vesti«.

(Se nadaljuje)

dr. d. s.

tehničnega napredka, temveč je le posledica finančne spekulacije.

Kovačnic je danes razmeroma malo v Trstu, kar velja gotovo tudi za vsa druga mesta. Kovaški meh je izginil, ognjišča večinoma počivajo in glasno, oglašujoče nabiranje na nakovalu se le redkokdaj čuje, in to samo še iz nekatereh večjih kovačnic. V manjših kovačnicah je danes mirno in tiho kakor v cerkvi brez orgelj in petja. V eni taki sem našel samo mojstra gospodarja, s katerim sem se neovirano precej na dolgo in široko razgovarjal:

»Kaj pa vaši pomočniki?« »Imam dva, delata zunaj.« »In učenci?« »Ah, učenci! Saj veste, kako je danes z učenci, sami strojčki, koristi pa nobene. In kakšne upe imajo danes naši učenci, ko vendar kovaška obrt kot takšna propada? Razen nezgod, ki tarejo vse kovače, imamo mi tržaški kovači povrh še »turlansko bolezen.«

»Kakšna bolezen pa je to?« »Vidite, to je turlanska konkurenca. Drobne, ki padajo na tla z bogato obloženo mize železne industrije, se te drobnečice nam pred nosom odnašajo turlanske kovačnice, ki imajo manjše obične davke, manjše stroške in cenejšo delovno moč, ker je na deželi življenje seveda cenejše, kot je v našem mestu.«

Medtem ko sem se razgovarjal z mojstrom, je prišel v kovačnico nekdo po popravljeno igračo ali nekaj podobnega, nekoliko pozneje pa nekdo drugi, ki je naročil poštni nabiralnik za železna vrata na svojem posestvu. »Da, da — je vzdihnil mojster, ko sva bila zopet sama — vidi se, da se blizu avtomatizaciji in od naše obrti ne bo ostalo nič drugega kot pregovor, da je vsak sam svoje srce kovač.«

Drago Godina

Notni trg ne more rešiti tržaškega gospodarstva

Na Tržaškem v zadnjem času pogosto čujemo trditve, da tržaško gospodarstvo lahko pričakuje od ustanovitve evropskega enotnega trga močno okrepitev. Dobro je, da takoj razčistimo pojme, da se ne bi Tržščani vdajali nepotrebno tem iluzijam.

Tržaško gospodarstvo se oslanja v prvi vrsti na pomorstvo in na tržaško pristanišče, deloma pa tudi na ladje-delsko industrijo, ki je v Trstu močno razvita. Kaj torej lahko doprinese evropski enotni trg k razvoju prometa skozi Trst in k razvoju njegovega ladjedelstva? Vprašanje pomorskega prevoza je pogodba o ustanovitvi evropskega enotnega trga pustila popolnoma ob strani, pač pa napoveduje pogodba ureditev notranjega prometa v Evropi, to se pravi v državah, ki so pristopile k enotnemu trgu. Podrobno bodo prizadele države izvedle načelne določbe z novimi, bolj konkretnimi dogovori. Za danes pa lahko trdimo, da Trst ne more mnogo pričakovati od nove ureditve prometa med državami članicami enotnega trga. K temu dogovoru namreč niso pristopile države, ki predstavljajo v prvi vrsti tržaško zaledje, to je Jugoslavija, Avstrija, Češkoslovaška in Madžarska. Zato ne bodo mogli dogovori o prometu med državami članicami evropskega trga v posebni meri vplivati na razvoj prometa skozi Trst. Tudi rino področje na katerega lahko vpliva vajo te države je preozko; z druge strani so nemške železnice s svojimi tarifami vselej varovale koristi nemških pristanišč.

Glede razvoja ladjedelstva v državah članicah enotnega trga predvideva pogodba postopno ukinitve raznih carinskih določb, s katerimi so države podpirale razvoj ladjedelstva. Tržaške ladjedelnice ne morejo pričakovati od te določbe nikakršnih koristi, ker so že danes njihovi proizvodni stroški visoki. Prav zaradi tega so ladjedelnice potrebne carinske zaščite.

Piran, marca

Zaradi tehničnih ovir objavljamo naslednji sestavek, napisan ob proslavi desetletnice Pomorske srednje šole v Piranu šele v tej številki.

(Prip. ur.)

Mnogo stoletij že prebiva slovenski narod ob obalah severnega Jadrana. Mnogo njegovih sinov si je izobralo v tej dobi pomorski poklic in sodelovalo pri razvoju pomorstva, toda iz raznih razlogov, največ zaradi siromašnosti ljudstva in morda tudi zaradi nezadostne zasebne podjetnosti, o kakem slovenskem pomorstvu skoraj ni bilo govora, dokler ni izid druge svetovne vojne ustvaril v tem povsem novega položaja. Slovenski življenj se je tedaj prvič v svoji zgodovini mogel uveljaviti ob morju kot nosilec državne oblasti in šele zdaj je stremeljenje gospodarsko razgledanih posameznikov, ki so začeli na morje in pomorstvo postalo delovno pobudo in podpora se strani javnih čimbenikov za praktično ustvaritev pogojev uspešnega neodvisnega udeleževanja na tem gospodarskem področju.

SLOVENSKA POMORSKA AKADEMIJA

Prvi korak v tej smeri je moral biti storjen z namenom, da se nameravani razvoj pomorstva zagotovi potrebno šolano osebje. Zato je že meseca septembra 1945 Poverjenstvo pokrajinskega narodno-osvobodilnega odbora za Slovensko Primorje odločilo, da bo treba ustanoviti v Trstu slovensko pomorsko akademijo. Zaradi razvoja političnega položaja se ta zamisel v pogledu sedeža projektiranega zavoda seveda ni mogla uresničiti. Zato je bila na pobudo Slovensko-hrvaške prosvetne zveze v Trstu spremenjena v tem smislu, da je treba nameravano ustanovitev izvršiti na področju, ki je bilo pod upravo jugoslovanske vojske. Tako je bil še pred ratifikacijo mirovne pogodbe, ki je Trst pravno ločila od njegovega zaledja, ustanovljen prvi slovenski pomorski šolski zavod »Slovenska pomorska akademija«, v tedanji coni B. Šola je bila odprta v Seme-deli pri Kopru dne 1. marca 1947.

Ze v svojem prvem šolskem letu je zavod imel 27 dijakov, a učnih moči, je bilo devet. Poučevali so v 1. in 2. razredu navtičnega, v 1. razredu strojnega in v 2. razredu ladjedelskega odseka.

Vodiči za tujce v Ljubljani

Splošno je znano, da ima Slovenija izredno ugodno prometno lego, saj vodi čez njo vse važnejše prometne poti, ki vežejo Severno in Srednjo Evropo z Jadranskim morjem (Trstom) ter evropski zapad z jugovzhodom Evrope in jugozapadom Azije.

Zanimivo je, da prihaja pretežni del turistov v Jugoslavijo prav skozi Slovenijo; saj prestopi 75% vseh turistov mejo na slovenskih obmejnih blokih, medtem ko prispe kole 95,1% vseh tujih motoriziranih cestnih vozil v Jugoslavijo čez slovenske obmejne bloke.

Pretežni del vseh teh turistov prihaja povsem naravno tudi v Ljubljano ali vsaj potuje skozi Ljubljano. Tako je Ljubljana nedvomno najpomembnejša mednarodna turistična točka v Jugoslaviji. Vse to pa postavlja pred turistične in druge organe in pristojne kroge v Ljubljani tudi nove in posebne naloge. Nujno je, da tujec na potovanju skozi Slovenijo, zlasti pa skozi Ljubljano, lahko zve za vse turistične posebnosti in pomembnosti te dežele oziroma glavnega mesta Slovenije in da je o tem že pravočasno uslužno obveščen.

Turistična zveza Slovenije je skupno s tajništvo za notranje zadeve to stvar uredila izredno koristno s tem, da so vsi prometni miliniki v Ljubljani absolvirali posebne turistične tečaje. Tu so se seznanili s pomenom turizma, dalje s turističnim zemljepisom, s posebnostmi in turističnimi značilnostmi Ljubljane in Slovenije, z organizacijo prometa ter servisne službe za motorna vozila itd.

Med prometnimi miliniki v Ljubljani je tudi precej visokošolcev, ki opravljajo to službo honorarno nekaj ur na dan. Prav ti miliniki-studentje so pa zelo primerni, da lahko postržejo tujemu turistu, zlasti motoriziranemu z vsemi potrebnimi zaželenimi podatki.

Vsi prometni miliniki v Ljubljani bodo imeli v prihodnje na uniformi posebno lično tablico, na kateri bo označeno, katere tuje jezike govore. Razen tega bodo imeli posebne bloke, v katerih bodo spravljeni načrte Ljubljane. V primeru potrebe bodo lahko tujemu turistu začrtali pot do zaželenega cilja, iztrgli list iz bloka ter ga izročili turistu.

Te novosti bodo vsekakor ugodno vplivale na tuje turiste, saj bodo pravočasno in takorekoč mimogrede opozorjeni na razne turistične zanimivosti, ki jih njih sicer prepuščeni sami sebi ne dvomno prezri ter zanje mogoče zvedeli šele takrat, ko bi se vrnili domov.

Človek - žrtev napredka

SAJE PRAH IN STRUPENI PLINI
Zdravniki se vedno bolj zanimajo za vprašanje, kakšen zrak vdihujejo ljudje in v kakšnem ozračju živijo; saj je slab zrak vzrok premnogih bolezni. Tovarne in druge človeške pravice, ki naj bi človeku olajšale življenje in dvignile življenjsko raven, ga z druge strani dušijo. Nemci so izračunali, da plava nad vsem ozemljem Zahodne Nemčije ogromna količina prahu in saj, s katero bi lahko napolnili kar 70.000 železniških vagonov. Samo nad Porurjem pade letno na tla okoli 60.000 ton prahu in saj. Eno izmed najbolj »umazanih« mest v Zahodni Nemčiji je Duisburg. Tam pade mesečno na vsak kv. kilometer 42 stotov prahu in saj na mesec. Seveda niso to saje in prah samo iz tovarn, temveč tudi iz kuhinj in peči po stanovanjih. Tej nesnagi je treba dodati še razne pline, tudi takšne, ki jih oddajajo avtomobili. Zato postavljajo zdaj zdravniki zahtevo, bi avtomobile opremlili s filtri. Zaradi tega, da gre skozi plinca človeka, ki živi v industrijskem mestu 30.000-50.000 litrov saj, prahu, ogljikovega oksida in žvepla na dan. Takšen zrak seveda ne pospešuje vse mogoče bolezni kakor glavoboli, naduh, pljučne bolezni pa tudi krvne bolezni.

Pomorska srednja šola in razvoj slovenskega pomorstva

Ladje lahko kupiš, pomorščake moraš vzgojiti

Ker so bili šolski prostori v Seme-deli neprimerni, se je šola že v drugem šolskem letu preselila v Piran in se nastanila meseca maja 1943 v zgradbi stare carinarne. V svojem ustroju in v učnem načrtu se je zavod tedaj prilagodio vzgojnemu sistemu enakih šol v Jugoslaviji. Takrat je bilo tudi zamišljeno, da bi se zavodu priključile neke postojanice znanstvenih institutov iz Slovenije, zaradi praktičnih opazovanj na področju biologije, oceanografije in meteorologije, toda stvarne težkote doslej še niso dopustile popolne realizacije tej zamisli.

Zavod je v drugem šolskem letu imel 3 razrede navtičnega, 2. razred strojnega in 3. razred ladjedelskega odseka, dijakov je bilo 39, učnih moči 12. V skladu s takratnimi nazivi tehničnih srednjih šol v Jugoslaviji je zavod bil preimenovan v »Pomorski tehnikum«, a od tehnične srednje šole v Kopru, ki je bila uknjena, je prevzel njeno tehnično opremo.

V naslednjem šolskem letu (1948/49) se je število dijakov že povečalo na 107, število učnih moči pa na 16. Zavod je imel tedaj 4 razrede navtičnega in 3 razrede strojnega odseka ter 4. razred ladjedelskega odseka.

POMORSKA SREDNJA ŠOLA

Od tega leta dalje se je število dijakov gibalo od 77 do 128, a v povprečju jih je bilo nad 100. Najnižje število je bilo v šolskem letu 1951/52, ko se dijaki v 1. razred navtičnega odseka niso sprejemali, da bi število absolventov te šole ne naraslo prehitro. Število učnega osebja je ostalo ves čas skoraj neizpremenjeno, razpored razredov navtičnega in strojnega odseka se je po potrebi izpreminjal, ladjedelski odsek je bil uknjen že leta 1949. Leta 1952 so zavod preimenovali v »Pomorsko srednjo šolo«. Letos ima zavod 112 dijakov, a pouk se vrši v 3 razredih navtičnega in 4 razredih strojnega odseka. Učnih moči je 17.

V prvih letih so bili dijaki, pretežno iz Trsta in iz ostalih krajev ob morju, le poreckoma iz slovenskega zaledja. Kasneje so pa gojenci začeli prihajati iz raznih krajev Slovenije,

tehnične

Litij = najlažja kovina

Litij je najlažja med vsemi kovinami; saj znaša njegova atomska teža komaj sedemkrat več kot atomska teža vodika, najlažje izmed vseh prvov. Njegova gostota doseže komaj polovico gostote vode. Topi se pri 186 stopinjah, vrelišče pa ima šele pri 1400 stopinjah. Ina pa litij to slabost, da je močno koroziven. Najdemo ga vselej samo v raznih kemičnih spojinah, nikoli v naravnem stanju. Velika ležišča litija so v ZDA, pa tudi v Kanadi, Belgijskem Kongu in zlasti v Rodeziji (Južni Afrika).

Praktično so začeli litij uporabljati šele malo pred drugo svetovno vojno v steklarstvu. Med vojno je v obliki litijevega hidrida služil kot sredstvo za pridobivanje vodikovega plina, s katerim so polnili gumijaste balone pri reševanju onespobnih letal in za druge podobne, čisto vojaške namene.

Po končani vojni je ameriška industrija litijevih proizvodov gledala, da bi usmerila svoje proizvode v druge uporabne namene. Da se ji je to posrečilo, se vidi iz tega, da se je ladijski tovor litijevih spojin, ki je v letih 1935-1939 dosegel letno povprečje 175.000 funtov (funt je nekaj manj kot ½ kg) in v letu 1944 narasel na 1.700.000 funtov, po začetnem padcu v prvih povojni letih dvignil v leto 1950 spet na 1 milijon 500.000 in dosegel potem ob stalnem dvigvanju 3.920.000 funtov v leto 1953. Uradnih podatkov o letni porabi litija ne objavljajo; sodijo pa, da je v ZDA znašala leta 1954 pet do sedem, naslednje leto 15-20 milijonov funtov, leta 1956 pa še več.

Sodijo tudi, da porabijo najmanj polovico vse proizvodnje litija v zvezi z raziskovanjem jedrne energije v fisiji in fuziji in pa za pridobivanje goriva za rakete (pri letalih na reaktivni pogon) in za radijsko vodene izstrelke. Tu je vzrok, zakaj so znanstveniki sledili o uporabnosti litija še močno zavirali v meglo. Jasno je vsekakor, da so nizko topišče, visoko vrelišče, dobra prevodnost toplote in njegova lahkost tiste lastnosti, ki usposablajo litij v posebni meri za prej označene namene.

Uporaba litija se je pa uveljavila tudi v keramiki, predvsem za emajliranje (peči, kopalniki kadi, hladilnikov), zlasti ker emajlu močno zniža njegovo topišče. V čedalje večji meri se litij uporablja tudi v izdelovanju maziv; z dodatkom primesi litijevega stearata zadržijo namreč tako pripravljena maziva dalje časa svoje mazivne lastnosti in postanejo tudi proti vodi bolj odporna.

Gumi je prišel iz Južne Amerike

Nekaj nenavadnega je bila vest, ki jo je v Evropo prinesel Fernandez d'Oviedo v Valdas v letu 1596; povedal je, da so v Južni Ameriki odkrili neko novo naravno snov, kavčuk (gumi). Vendar niso bili prvi izkoristilci zadovoljni s predmeti, ki so jih izdelali iz surovega kavčuka. V mirazu so namreč kavčukovi proizvodi pokali, na soncu se pa lepili. Poleg tega so pa kmalu izgubili prvotno prožnost in postajali vedno bolj trdi. V veliki meri so pričeli uporabljati kavčuk šele po letu 1839, namreč od takrat, ko je Goodyear izumil vulkanizacijo kavčuka.

Pri vulkanizaciji izgubi kavčuk mnogotere svoje lastnosti, ki jih je posedoval v surovem stanju. Postane zelo vlečen in izredno prožen.

Vulkanizacija nadalje poveča odpornost kavčuka pred temperaturnimi spremembami: njegova trdota ostane skoraj nespremenjena v toplotnem območju od — 40 stop. C pa do 100 stop. C. Nadalje imajo bencin, petrolej, rastlinska in mineralna olja mno-milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V povojnem času so se ameriške naložbe v Evropi povdvojile ter se dvignile od 2 milijard 300 milijonov na 4 milijarde 600 milijonov dolarjev. Od tega so ameriške družbe naložile v Evropi 3 milijarde dolarjev, za ostali ameriški denar pa so Američani kupili delnice zahodnoevropskih podjetij. Delnice nekaterih zahodnoevropskih podjetij notirajo na newyorški borzi. Okoli polovica ameriškega denarja je bila naložena na Angleskem, medtem ko so Američani naložili v Franciji 380 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

go manjši vpliv na vulkanizirani kavčuk kakor pa na kavčuk v surovem stanju.

Kavčuk lahko vulkaniziramo na različne načine: v hladu in pri višji temperaturi. S klorovim žveplecem ali pa z njegovimi parami vulkaniziramo v hladnem. Vroče pa vulkaniziramo z žveplom odnosno njegovimi parami. Mrzlo vulkaniziranje uporabljamo le za tenke predmete, dočim uporabljamo za vse druge gumijaste izdelke vulkanizacijo v vročem.

Vulkanizacija kavčuka je dokaj dotrajan postopek; vendar ga lahko pospešimo tako, da uporabljamo določene snovi, pospeševalce. S tem ne pridemo samo na čas, temveč tudi na gorivu in žveplu. Nadalje izvršimo postopek pri uporabi teh snovi pri nižji temperaturi in tako preprečimo morebitne neugodne spremembe na nastajajočem gumiju.

OHRANITEV MESA Z OBSEVANJEM

V Anglijo je prispela prva pošiljka govejega mesa iz Avstralije, ki so ga ohladili in obsevali z ultravioletnimi žarki. Gre za nov poskus, s katerim naj bi se avstralsko meso ohranilo sveže po 30 dnevem potovanju. Do zdaj so uporabljali v ta namen postopek z ogljikovim bioksidom, ki ga daleč zaostaja za ultravioletnim obsevanjem. Avstralski izvozniki mesa si od tega načina konserviranja mesa obetajo, da bodo lahko konkurirali na angleškem trgu z novozelandskim in argentinskim mesom.

ANGLESKA DRUŽBA POSJOJA AVTOMOBILE

Zaradi prevrelke proizvodnje v angleški avtomobilski industriji je predvsem prizadeta »Standard Motor Company«. Ker so se pojavile težave s prodajo novih vozil, se je podjetje izmislilo zanimiv način izkoriščanja tega »mrtnega kapitala«. Novih avtomobilov ne prodajajo, temveč jih posojajo za dolgo dobo. Oseba, ki si izposodi novo vozilo plača za prvo leto izposojnino, ki ustreza približno polovici prodajne cene. Za nadaljnja leta pa je predvidena vedno nižja izposojevalna tarifa. Če bi stranka po dolgih letih vrnila izposojeno avto, ali pa ga prodala, potem bi mu ta avtomobilska tvrdka celo izplačala odškodnino. Potemtakem so ti pogoji mnogo ugodnejši od odplačevanja na obroke.

MODERNA OFEKARNA V IZOLI

Ob glavni cesti pri Izoli so zgradili novo opekarno — stara ni več ustrezala potrebam — ki proizvaža letno 7 milijonov 500.000 op. Opekarna je zgrajena iz cimenta, ki je odporen proti visoki temperaturi peči in je opremljena z modernimi stroji. Ta peč proizvaža namreč 1400 stopinj, to je več, kot je potrebno. Zato namerava uprava opekarne »Ruda« zgraditi sušilnico, ki bi omogočila proizvodnjo opke čez vse leto. S tem bi se povečala proizvodnja za 60%.

AMERIŠKE NALOŽBE V EVROPI

V povojnem času so se ameriške naložbe v Evropi povdvojile ter se dvignile od 2 milijard 300 milijonov na 4 milijarde 600 milijonov dolarjev. Od tega so ameriške družbe naložile v Evropi 3 milijarde dolarjev, za ostali ameriški denar pa so Američani kupili delnice zahodnoevropskih podjetij. Delnice nekaterih zahodnoevropskih podjetij notirajo na newyorški borzi. Okoli polovica ameriškega denarja je bila naložena na Angleskem, medtem ko so Američani naložili v Franciji 380 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrolejsko podjetje Royal Dutch Petroleum Company je investiralo v Ameriki 500 milijonov dolarjev.

V Ameriki pa je investiranega evropskega kapitala za 4 milijarde 500 milijonov dolarjev. Samo holandsko petrole